

**MAĐARSKÁ UNIVERZITA AGRÁRNÝCH VIED A VIED O
ŽIVOTE –MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM**

UNIVERZITA J. SELYEHO – SELYE JÁNOS EGYETEM

FAKULTA EKONÓMIE A INFORMATIKY

GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÉS INFORMATIKAI KAR

**TARDOSKEDD KÖZSÉG ÉS ÉRSEKÚJVÁR MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ
ÁLTALÁNOS ISKOLÁINAK ÖSSZEVETÉSE**

**POROVNÁVANIE ZÁKLADNÝCH ŠKÔL S VYUČOVACÍM JAZYKOM
MAĐARSKÝ V MESTE NOVÉ ZÁMKY A V OBCI TVRDOŠOVCE**

Birkus Virág

2024.

**MAĐARSKÁ UNIVERZITA AGRÁRNÝCH VIED A VIED O
ŽIVOTE –MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM
UNIVERZITA J. SELYEHO – SELYE JÁNOS EGYETEM
FAKULTA EKONÓMIE A INFORMATIKY
GAZDASÁGTUDOMÁNYI ÉS INFORMATIKAI KAR**

**TARDOSKEDD KÖZSÉG ÉS ÉRSEKÚJVÁR MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ
ÁLTALÁNOS ISKOLÁINAK ÖSSZEVETÉSE**

**POROVNÁVANIE ZÁKLADNÝCH ŠKÔL S VYUČOVACÍM JAZYKOM
MAĐARSKÝ V MESTE NOVÉ ZÁMKY A V OBCI TVRDOŠOVCE**

Bakalárska práca – Szakdolgozat

Študijný program:	Rozvoj vidieka
Tanulmányi program:	Vidékfejlesztési agrármérnöki
Názov študijného odboru:	Rozvoj vidieka
Tanulmányi szak megnevezése:	Vidékfejlesztési agrármérnöki
Vedúci záverečnej práce:	Dr. habil Tibor Farkas, PhD
Témavezető:	Dr. habil Farkas Tibor, PhD
Konzultant:	
Konzulens:	
Školiace pracovisko:	Fakulta Ekonomie a Informatiky
Tanszék megnevezése:	Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Birkus Virág

2024.

NYILATKOZAT

Alulírott Birkus Virág, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, valamint a Selye János Egyetem Gazdaságtudományi és Informatikai Kar által meghirdetett Vidékfejlesztés közös képzés nappali tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Szakdolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön MATE honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve a MATE központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen / nem*

Kelt: Tardoskedd, 2024. 11. 11.

 Hallgató

NYILATKOZAT

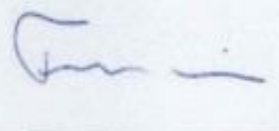
A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Szakdolgozatot záróvizsgán történő védésre javaslom / nem

javaslom*. A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen /

nem*

Kelt: Godólló, 2024. 11. 11.

Belső konzulens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Dolgozat címe: Tardoskedd község és Érsekújvár magyar tanítási nyelvű alapiskoláinak összevetése

Vidékfejlesztési agrármérnöki, alapképzés, nappali

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem – Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Belső témavezető: Dr. habil Farkas Tibor, tanszékvezető egyetemi docens

A szakdolgozatom egyik célja az, hogy bebizonyítsam, hogy a falusi diákonak vajon ugyanolyan lehetőségei vannak a továbbtanulásra mint egy városinak. Következő célnak a szlovákiai magyar oktatás jelenlegi és jövőbeli helyzetének bemutatására törekszem, ugyanis mint külföldi magyar, ezt a témát fontosnak érzem a saját tapasztalataim alapján. Célul jelöltem a határon túli államnyelvoktatásának bemutatása, mivel szlovákiai magyarként fontos számomra, hogy az anyanyelvemen tanuljak, ugyanis szeretném, hogy a jövőben is a magyar tananyelvű intézetek megmaradjanak a következő generációnak.

Dolgozatomban a primer kutatási módszert részesítettem előnyben. Primer kutatási módszerek a következők: megfigyelés, megkérdezés és a kísérlet. Személy szerint a megkérdezés kutatási módot választottam. Két mélyinterjút készítettem. A mélyinterjút azért készítettem, mert olyanoktól szerettem volna válaszokat kapni, akik a legjobban ismerik mindkét intézményt szakmai szempontból.

Továbbiakban egy rövid bemutatás található a két községről - hol helyezkednek el, majd a községek változását, nemek szerinti megoszlását, öregdési indexét végül a két község népességének végzettségének grafikonja látható. A későbbiekben a két általános iskola is bemutatásra kerül – mikor épültek, a diákokról illetve a tantestületről is esik egy – két szó. Interjút készítettem az iskolák igazgatóival PaeDr. Thóth Szilviával és PaeDr. Priskin Zoltánnal, amiben választ adnak az iskolán belüli készségfejlesztésre, a továbbtanulási tanácsadással, illetve a kultúrával kapcsolatos kérdéseimre, a válaszokat a kutatási eredmények fejezetében megtalálható. A Következtetések fejezetben általánosítva kifejtem a véleményem, hogy milyen előnyei illetve hátrányai lehetnek egy vidéki iskolából és egy

városi iskolából jövő gyermeknek, alátámasztom vagy éppen megcáfolom a hipotéziseim. A dolgozatomban a következő hipotéziseket szándékozom vizsgálni:

1. *Egy falusi iskolában kevésbé jól kezelik az inklúzív oktatást, mint egy városiban.*

Mivel egy vidéki iskolában nincsen megfelelően szakképzett tanár, vagy kevés az erre szakképzett oktató.

2. *Egy faluban nincs annyi lehetőség az iskolákon kívüli elfoglaltságokra, mint a városokban.*

Ugyanis, kevesebb a diák, nem igénylik meg a nagy mennyiségű elfoglaltságot.

3. *Több inklúzív gyermek van egy városi iskolában mint egy vidéki iskolában.*

Tekintve, hogy egy városi iskolába több gyermek jár, feltételezhető, hogy az inklúzív gyermekek száma is magasabb.

A három hipotézis közül egyik sem igazolódott be, mindegyik hamisnak bizonyult.

Abstrakt

Cieľom mojej práce je predstaviť a porovnať základné školy v Tvrdošovciach a v Nových Zámkoch. Môj výskum pozostáva z 8 kapitol s 8 obrázkami a 12 tabuľkami a 2 prílohami. Teoretická časť obsahuje odbornú literatúru. V praktickej časti sa zaoberám okolnosťami vzniku škôl, ich súčasnou situáciou, t. j. počtom žiakov a možnosťami, ktoré školy ponúkajú, ako sú interné podujatia, špecializované kurzy a súťaže, a skúmam súčasnú situáciu pedagogických zamestnancov. Prostredníctvom tohto výskumu som uskutočnila dva rozhovory. Jeden rozhovor bol s riaditeľom mestskej školy a druhý rozhovor bol s riaditeľom vidieckej školy. Rozhovory mi poskytli celkový obraz o rozdieloch medzi mestskými a vidieckymi školami. V závere práce vyvodzujem závery a predkladám návrhy na zlepšenie možností, ktoré tieto školy ponúkajú.

Kľúčové slová: základné školy, učenie s vyučovačím jazykom maďarský, školy v dedine

Absztrakt

A szakdolgozatom célja bemutatni és összehasonlítani a Tardoskedden, illetve Érsekújvárbán működő alapiskolákat.

A kutatásom 8 fejezetből áll, amely 8 darab ábrát és 12 darab táblázatot, valamint 2 darab mellékletet tartalmaz.

Az elméleti rész a szakirodalmi kutatással foglalkozik. A gyakorlati rész során kitérek az iskolák megalakulásának körülményeire, a jelenlegi helyzetére, vagyis a tanulók számára, illetve az iskolák által nyújtotta lehetőségekre, mint például az intézményen belüli rendezvényekre, szakkörökre, és versenyekre, továbbá megvizsgálom a tanári kar aktuális helyzetét. A kutatás révén készítettem kettő interjút. Az egyik interjú egy városi iskola igazgatójával készült, a másik interjú egy vidéki iskola igazgatójával zajlott. Az interjúk által egy átfogó képet kaptam a városi és vidéki iskolák különbségeiről. A dolgozat végén következtetéseket vonok le, majd javaslatokat teszek az iskolák adta lehetőségek fejlesztésére.

Kulcsszavak: általános iskolák, magyar oktatás, vidéki iskolák

Abstract

The aim of my thesis is to present and compare the primary schools in Tardosked and Érsekújvár.

My research consists of 8 chapters with 8 figures and 12 tables and 2 annexes.

The theoretical part deals with the literature research. In the practical part, I will cover the circumstances of the schools' establishment, their current situation, i.e. the number of pupils and the opportunities they offer, such as in-house events, specialised courses and competitions, and I will examine the current situation of the teaching staff. Through this research I conducted two interviews. One interview was with the headmaster of a city school and the other interview was with the headmaster of a rural school. The interviews gave me an overall picture of the differences between urban and rural schools. At the end of the paper, I draw conclusions and make suggestions for improving the opportunities offered by these schools.

Keywords: elementary education, schools in village, Hungarian education

Tartalomjegyzék:

1. Bevezetés	10
2. Szakirodalmi áttekintés	12
2.1. Általános iskolák	12
2.2. Az első magyar iskolák	12
2.3. Vidéki oktatás helyzete	13
2.4. Kisiskoláki fogalma	14
2.5. A kisiskolák előnyei – hátrányai.....	14
2.6. Kisiskolák fajtái.....	15
2.7. Általános iskolák képviselte magyar oktatási nyelvvel	16
2.8. Magyar nyelvű oktatás.....	17
2.9. Szülői döntésképtelenség iskolaválasztásával kapcsolatban	18
2.10. Határontúli államnyelvoktatás	19
2.11. A nyelvpolitika és az oktatás összefüggése.....	20
2.12. A felvidéki magyar közoktatási hálózat.....	20
2.13. A Szlovákiaia magyar oktatás jelenlegi és jövőbeli helyzete	21
3.Tardoskedd község bemutatása	22
3.1. Demográfiai adatok Tardoskeddről.....	25
4. Érsekújvár bemutatása	28
4.1.Demográfiai adatok Érsekújvárról	31
5.1. Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola (Tardoskedd).....	34
5.2.Czuczor Gergely Magyar Tannyelvű általános iskola (Érsekújvár)	36
6. Kutatási módszertan	39
6.1. Interjú kiértékelése	39
7. Kutatási eredmények	40
7.1. Interjú PaeDr. Tóth Szilviával	40
7.2. Interjú PaDr. Priskin Zoltánnal.....	42
8. Következtetések.....	44
9. Összegzés.....	46
Felhasznált irodalom:	50
10. Mellékletek.....	52

1. Bevezetés

A szakdolgozatomban szeretném bemutatni egy falusi általános iskola és egy városi alapiskola különbségeit az iskolák minősége által, az iskolák milyen mértékben vesznek részt a község kulturális életében, mily módon készítik fel a diákokat a továbbtanulásra, hogy kezelik az inklúzív oktatást. A falusi iskolának a tardoskeddi Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolát választottam, ugyanis mert én is ebbe az intézménybe jártam, mint kisdíák kilenc évig, ezen a településen élek, a városi iskola szerepét pedig az érsekújvári Czuczor Gergely Magyar Tannyelvű általános iskola tölti be. Érsekújvár város tizennégy kilométerre található Tardoskeddtől, ez a legközelebbi város, ezért is választottam.

Első sorban egy irodalmi áttekintést készítettem. Ennél a résznél olyan témákat elemeztem, hogy mik is az általános iskolák, miért is fontosak, miket tanítanak, majd kitérek a vidéki oktatás helyzetére, majd a kisiskola fogalmára, majd ez előnyeire és hátrányaira, végül pedig a fajtáira. A következőkben a magyar nyelvű oktatás témáját vesézem ki, rátérek a szerintem egyik legkényesebb témára is, vajon miért választják a magyar szülők a szlovák tannyelvű iskolákat, a határontúli államnyelvoktatása a következő. Kitérek a nyelvpolitika és az oktatás összefüggéseire. Az első rész végén pedig a Szlovákiai magyar oktatás jelenlegi és jövőbeli helyzetéről esik szó.

Másodsorban vázolom a dolgozatom célját, milyen kutatási módszereket használtam és miért, ezen részen vetem fel a hipotéziseim is. A szakdolgozatom egyik célja az, hogy bebizonyítsam, hogy a falusi diákonak vajon ugyanolyan lehetőségei vannak a továbbtanulásra mint egy városinak. Következő célnak a szlovákiai magyar oktatás jelenlegi és jövőbeli helyzetének bemutatására törekszem, ugyanis mint külhoni magyar, ezt a témát fontosnak érzem a saját tapasztalataim alapján. Célul megjelöltem a határontúli államnyelvoktatásának bemutatása, mivel szlovákiai magyarként fontos számomra, hogy az anyanyelvemen tanuljak, ugyanis szeretném, hogy a jövőben is a magyar tannyelvű intézetek megmaradjanak a következő generációnak.

Dolgozatomban a primer kutatási módszert részesítettem előnyben. Primer kutatási módszerek a következők: megfigyelés, megkérdezés és a kísérlet. Személy szerint a megkérdezés kutatási módot választottam. Két mélyinterjút készítettem. A mélyinterjút azért készítettem, mert olyanoktól szerettem volna válaszokat kapni, akik a legjobban ismerik mindkét intézményt szakmai szempontból.

Továbbiakban egy rövid bemutatás található a két községről - hol helyezkednek el, majd a községek változását, nemek szerinti megoszlását, öregdési indexét végül a két

község népességének végzettségének grafikonja látható. A későbbiekben a két általános iskola is bemutatásra kerül – mikor épültek, a diákokról, illetve a tantestületről is esik egy – két szó. Interjút készítettem az iskolák igazgatóival PaeDr. Thóth Szilviával és PaeDr. Priskin Zoltánnal, amiben választ adnak az iskolán belüli készségfejlesztésre, a továbbtanulási tanácsadással, illetve a kultúrával kapcsolatos kérdéseimre, a válaszokat a kutatási eredmények fejezetében megtalálható. A Következtetések fejezetben általánosítva kifejtem a véleményem, hogy milyen előnyei, illetve hátrányai lehetnek egy vidéki iskolából és egy városi iskolából jövő gyermeknek, alátámasztom vagy éppen megcáfolom a hipotéziseim. A dolgozatomban a következő hipotéziseket szándékozom vizsgálni:

4. Egy falusi iskolában kevésbé jól kezelik az inklúzív oktatást, mint egy városiban.
5. Egy faluban nincs annyi lehetőség az iskolákon kívüli elfoglaltságokra, mint a városokban.
3. Több inklúzív gyermek van egy városi iskolában mint egy vidéki iskolában.

2. Szakirodalmi áttekintés

A szakirodalmi áttekintés során, hogy mik is az általános iskolák, miért is fontosak, miket tanítanak, valamint a kisiskolák szerepe és jelentősége fontos alapot adhat a későbbi részletekhez. Az oktatás szempontjából különösen érdekes, hogy miként befolyásolják a kulturális és nyelvi tényezők a választásokat, például a szlovák tannyelvű iskolák iránti kereslet. A nyelvpolitika és az oktatás összefonódása, különösen a határon túli magyar közösségek esetében, valóban kritikus kérdés, amely nagy hatással van a jövőbeli magyar oktatás fejlődésére.

A magyar nyelvű oktatás helyzete Szlovákiában az egyes régiók és közösségek sajátos kihívásaival és lehetőségeivel együtt szintén alapvető téma, hiszen az ilyen típusú oktatás nemcsak a nyelv megőrzését és fejlődését szolgálja, hanem a nemzeti identitás fenntartását is. A magyar nyelvű oktatás jövője szorosan összefonódik a politikai, gazdasági és társadalmi tényezőkkel, ezért az erre vonatkozó elemzés kulcsfontosságú a jövőbeli változások előrejelzésében.

2.1. Általános iskolák

Az iskolai oktatás során a diákok különböző ismeretekkel, készségekkel és attitűdökkel találkoznak, amelyek elősegítik, hogy felnőttként aktívan és felelősségteljesen vegyenek részt a társadalom különböző szerepeiben.

Szlovákiában az óvodák és az általános iskolák jelentik az iskolai oktatási rendszer legelterjedtebb iskolatípusait. Az óvodák és általános iskolák alapítói elsősorban az önkormányzatok és városok, amelyek állami iskolákat működtetnek. Emellett magánszemélyek vagy más jogi személyek is alapíthatnak magániskolákat, és az állam által elismert egyházak vagy vallási társaságok is fenntarthatnak egyházi iskolákat. Ez a sokféleség lehetővé teszi, hogy a szülők és diákok különböző oktatási intézmények közül választhassanak, figyelembe véve az iskolák fenntartói hátterét és oktatási programját. (Sz.n., 2020)

2.2. Az első magyar iskolák

A magyar oktatás történelme egészen az államalapítás előtti időkre nyúlik vissza. Érdekesség, hogy a magyarságnak már azelőtt volt iskolája, hogy önálló, független királysággá vált volna. Az első iskola, a pannonhalmi bencés monostor, amelyet Géza fejedelem alapított, 998-ban már működött, még mielőtt István királyt 1000-ben vagy 1001 elején megkoronázták volna. A bencések, mint tanító rend, nemcsak az írásbeliség és a

vallás terjesztésében játszottak szerepet, hanem a földművelés és az ipar korszerű gyakorlatának oktatásában is.

Ahogy kialakult az állam közigazgatási rendszere, párhuzamosan fejlődött az egyházi szervezet az iskoláival. 1235-ben már 20 férfi és 2 női rendház működött az országban, amelyek közül több a mai Szlovákia területén is megtalálható volt. Ezek az intézmények, különösen a káptalani iskolák, jelentős művelődési központokká váltak, ahol a római birodalmi mintára tanították a hét szabad művészetet: nyelvtant, szónoklattan, dialektikát, számtant, mértant, csillagászatot és zenét. Az oktatás nyelve a latin volt, így a diákok nem magyar nyelvtant, hanem a klasszikus tudományokat tanulták. (Csicsay, 2002)

2.3. Vidéki oktatás helyzete

A helyi társadalom és az iskola közötti együttműködés szintje alacsony és gyakran informális jellegű. Bár a helyi közösség aktívan viszonyul az iskolához (vélemények, elvárások formájában), a kapcsolat ritkán éri el a partnerszintet. A helyi társadalom általános meggyőződése, hogy az iskolai ügyek teljes mértékben az állam felelőssége, így a helyi lakosoknak nincs jelentős beleszólási lehetőségük vagy szerepvállalási pozíciójuk.

Az iskola iránti társadalmi elvárások hagyományosan magasak voltak, amit például a pedagógusok öltözködése és magatartása, valamint a közösség életében való aktív részvételük iránti elvárások mutatnak. Azonban napjainkban ezek az elvárások mérséklődtek, és az iskola és pedagógusok szerepe a közösség életében kevésbé hangsúlyos, mint korábban.

A helyi társadalom három fontos szereplőcsoportja - a családok, a helyi elitek és a pedagógusok - eltérő módon és indokok alapján osztja meg azt a meggyőződést, hogy az iskolák ügyei az állam hatásköre. Az elmúlt évtizedekben több decentralizációs kísérlet történt, de ezek nem vezettek tartós együttműködési keretek kialakításához.

Összességében, bár a helyi közösség aktívan viszonyul az iskolákhoz, az együttműködés formális keretei hiányoznak, és az iskola szerepe a társadalmi elvárások és viselkedési normák alapján változik. A kutatás arra is rámutatott, hogy a vidéki iskolák újrapozícionálása során figyelembe kell venni ezeket a helyi dinamikákat és elvárásokat, hogy hatékonyabb és fenntarthatóbb oktatási stratégiákat lehessen kidolgozni ezekben a térségekben(Bíró A. Z., Bodó J., 2020).

2.4. Kisiskolái fogalma

A „kisiskola” fogalma azokat az iskolákat jelöli, ahol az oktatás általában osztatlan vagy részben osztott rendszerben zajlik, tehát a tanulók nem évfolyamonként külön csoportokban, hanem összevontan tanulnak, például több évfolyam egy osztályban. Ez a meghatározás tipikusan kistelepülési, falusi iskolákra vonatkozik, alacsony tanulói és tanítói létszámmal. A kisiskolák többsége alsó tagozatos, és gyakran több évfolyamot magában foglal, ahol az alacsony létszám miatt az oktatás osztatlan vagy részben osztott formában működik.

A köznyelvben a „kisiskola” az átlagosnál kisebb méretű iskolát jelenti, amit a közoktatási jelentések és a költségvetési törvények is így használnak. Ezekben a dokumentumokban a kisiskolák kategóriájába gyakran a 100-200 tanuló alatti iskolák tartoznak, a költségvetési támogatás meghatározásánál pedig 100-130 tanuló alatt számítanak kisiskolának.

Ez a fogalomhasználat nemzetközi szinten is elterjedt, hiszen több ország oktatási rendszerében is jelen vannak a hasonlóan alacsony létszámú, helyi közösségekhez szorosan kötődő kisiskolák (Forray, 1998).

2.5. A kisiskolák előnyei – hátrányai

A kisiskolák előnyei és hátrányai különböző szempontok alapján értékelhetők, és sokszor vita tárgyát képezik a pedagógusok, szülők és döntéshozók körében. A kisiskolák méretükből adódóan számos kihívást és egyben egyedülálló lehetőségeket is magukkal hoznak, amelyek eltérnek a nagyobb, osztott osztályos iskolák működésétől.

Hátrányok:

- Korlátozott idő a tanárral való közvetlen munkára: A kisiskolákban kevesebb idő jut a tanító és a tanulók közös foglalkozásaira, hiszen gyakran összevont osztályokban zajlik az oktatás. Ez a szókincsfejlesztésre és az élő beszéd gyakorlására is hatással lehet.
- Nehezebb óraszervezés: Az osztályok összevonása és az órák optimális kihasználása összetett feladat a pedagógusok számára, ami megnehezítheti a napi tanítási folyamatot.
- Komplexebb pedagógiai felkészülés: A tanárok munkaterhe nagyobb, mivel több évfolyam anyagát kell egyszerre átlátniuk és összehangolniuk. Továbbá, a szlovákiai pedagógusképzésben a kisiskolák specifikus kihívásaira nincs megfelelő képzés, ami nehezítheti az új pedagógusok beilleszkedését.

Előnyök:

- Jobb kapcsolat a tanulókkal: A kis létszám miatt a pedagógusok több éven keresztül foglalkozhatnak ugyanazokkal a tanulókkal, ami lehetővé teszi a gyermekek alaposabb megismerését és a tanár-diák kapcsolat elmélyítését.
- Alacsonyabb osztálylétszám és egyéni figyelem: A kis osztálylétszám lehetőséget biztosít az egyéni figyelemre, ami előnyös mind a tanulási nehézségekkel küzdő, mind a tehetséges tanulók számára.
- Önállóságra nevelés: A közvetett irányítás során a diákok önálló tanulási képességei fejlődnek, ami az értelmi képességeik aktivizálásához és fejlesztéséhez is hozzájárul.
- Családias légkör: A kisiskolák közössége barátságosabb, családiasabb légkört biztosít, ahol erős együttműködés és kölcsönös segítőkészség alakulhat ki a tanárok és diákok között, amit a nagyobb iskolákban nehezebb megvalósítani.

A kisiskolák tehát különleges előnyöket kínálnak, amelyek sok esetben kompenzálhatják a kisebb iskolák szervezeti hátrányait. Az ilyen intézmények megfelelő támogatása és a pedagógusok képzésének fejlesztése hozzájárulhat ahhoz, hogy a kisiskolák hatékonyabban működjenek, és továbbra is valódi alternatívát jelenthessenek a kisebb közösségekben élő családok számára (Ledneczky, 2019).

2.6. Kisiskolák fajtái

A kisiskolák különböző típusai eltérő szervezési formákat kínálnak, amelyek igazodnak a tanulói létszámhoz és az elérhető tanítói kapacitáshoz. A különböző kisiskola típusok közös jellemzője, hogy általában az alsó tagozatra korlátozódnak, és eltérő kombinációkban vonják össze a különböző évfolyamokat.

1. Egyosztályos iskola:

Ebben a típusú kisiskolában az alsó tagozat összes évfolyamának tanulói egy osztályban tanulnak, rendszerint egy tanító irányítása alatt. Ez a modell lehetőséget nyújt a tanító és tanulók közötti szoros kapcsolatra, ugyanakkor kihívásokat is jelent az eltérő szintű tananyagok összehangolása miatt.

2. Kétoztályos iskola:

Ez a leggyakoribb kisiskola típus, általában két tanítóval működik. Ebben a formában az alsó tagozatos tanulók két osztályba vannak sorolva, különböző összevonási variánsok szerint:

- A változat: 1. és 2. évfolyam / 3. és 4. évfolyam
- B változat: 1. és 3. évfolyam / 2. és 4. évfolyam

- C változat: 1. és 4. évfolyam / 2. és 3. évfolyam

Ez a felosztás rugalmasan alkalmazható a tanulói létszám és az évfolyamok igényei szerint. Mivel a kétosztályos iskolában mind a négy évfolyam jelen lehet, gyakori, hogy hiányos évfolyamok is előfordulhatnak.

3. Háromosztályos iskola:

A háromosztályos iskola esetében az alsó tagozat négy évfolyamából kettő összevont osztályban tanul, míg a másik két évfolyam külön osztályban van. Ez a forma három tanerővel működik, és szervezettségében közelít a hagyományos, nem összevont osztályokhoz.

4. Négyosztályos iskola:

Ebben a típusban az alsó tagozat minden évfolyama külön osztályban tanul, ami a hagyományos iskolákhoz hasonló szervezést tesz lehetővé. Bár a felső tagozat itt nem érhető el, az iskolák szerkezeti felépítése, tanulói létszáma és anyagi feltételei miatt a kisiskolákhoz sorolhatók.

Ezek a különböző típusú kisiskolák alkalmazkodnak a közösségek igényeihez, és különböző lehetőségeket biztosítanak a tanulók oktatásához a helyi feltételeknek megfelelően (Ledneczky, 2019).

2.7 Általános iskolák képviselte magyar oktatási nyelvvel

Szlovák Köztársaságban a magyar nyelvet olyan iskolákban vagy osztályokban oktatják, ahol a magyar az oktatás nyelve. Ezekben az intézményekben a magyar nyelv és irodalom kötelező tantárgy, és minden egyéb tantárgyat is magyarul tanítanak, kivéve a kötelező szlovák nyelv és irodalom órákat. Mivel az oktatási rendszerben nem gyűjtenek adatokat a tanulók anyanyelvéről, csak az állampolgárságra és az iskolalátogatás típusára vonatkozó statisztikák érhetők el.

Az 1990-es évek óta a születési arány csökkenése miatt jelentősen csökkent a gyermekek száma Szlovákiában, beleértve a magyar nemzetiségű gyermekek számát is. Az 1990-es években a magyar állampolgárságú gyermekek aránya 9,0% volt, ami 2015-re 7,4%-ra csökkent. Ennek ellenére azoknak a tanulóknak az aránya, akik magyar nyelven folyó oktatásban (VJM) részesültek, alig változott, 6,5% és 7,0% között maradt. Ez arra utal, hogy az összes magyar nemzetiségű tanuló közül egyre nagyobb arányban vettek részt magyar nyelvű oktatásban, arányuk 74,8% és 88% között mozgott (Tina, 2017).

2.8. Magyar nyelvű oktatás

A szlovákiai magyar alapfokú oktatás nem alkot önálló rendszert, hanem a szlovák oktatási struktúra részeként működik. Az általános iskolák célja a kötelező alapfokú oktatás biztosítása, mely 1997 óta két szakaszra oszlik: alsó tagozat (1–4. évfolyam) és felső tagozat (5–9. évfolyam). Az oktatás feltétele a megfelelő szakmai és pedagógiai képesítés; az alsó tagozaton alapfokú, a felső tagozaton pedig mesterfokú végzettség szükséges.

A tantervi követelményeket és a kerettanterveket a Nemzeti Oktatási Intézet szakértői dolgozzák ki, amelyeket az Oktatási Minisztérium hagy jóvá. A tantárgyak és követelmények azonosak a többségi és a kisebbségi, például a magyar anyanyelvű iskolák számára is. Az oktatási program területei közé tartozik a nyelv és kommunikáció, matematika, természettudományok, társadalmi ismeretek, művészetek, kultúra, valamint egészség és testnevelés (Sz.n., 2020).

Szlovákiában a kisebbségi magyar közösség helyzete és nyelvi jogai szorosan kapcsolódnak a mindenkorin államigazgatás politikájához és a nyelvtörvények változásaihoz. A rendszerváltás óta többször is módosultak a szlovákiai magyar kisebbség nyelvi jogait érintő törvények, ami jelentős hatással volt a magyar nyelv státuszára és oktatására Szlovákiában.

A magyar kisebbségi nyelvű oktatás kérdése Szlovákiában nemcsak didaktikai, hanem erősen nyelvpolitikai dimenziót is hordoz. A szlovákiai magyar iskolákban való tanítás és a magyar nyelv oktatása fontos eleme a kulturális identitás megőrzésének és a kisebbségi közösség integrációs törekvéseinek.

A szlovákiai magyar nyelvű oktatás és a magyar nyelv oktatásának elemzése során elengedhetetlen figyelembe venni a nyelvpolitika által meghatározott kereteket és változásokat, amelyek a kisebbségi magyar közösség életére és jövőjére is hatással vannak.

A Szlovákiai magyar kisebbség nyelvi jogait és oktatását szabályozó törvényi keretek és dokumentumok fontos szerepet játszanak a közösség életében és jövőjében. Szlovákia 1995-ben csatlakozott a Kisebbségvédelmi Keretegyezményhez, majd 2001-ben elfogadta a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartáját ami előrelépést jelentett a szlovákiai magyarság számára (Szabó, 2013).

A magyar nyelvű oktatás fenntartása valóban alapvető a nyelv és a kultúra hosszú távú megőrzéséhez. A nyelv nem csupán kommunikációs eszközként működik, hanem identitásformáló szerepe is van. A magyar nyelvű oktatás elősegíti a magyar nyelvű irodalom, sajtó, tudományos közlemények és egyéb kultúra fenntartását, mivel ezek mind az anyanyelv ismeretére építenek.

Az anyanyelvi oktatás nélkül valóban nehezedne a nyelv használata a mindennapi életben és az intézmények működésében, beleértve a vallási és kulturális intézményeket is, amelyek szoros kapcsolatban állnak a nyelvvel. Ha a magyar nyelv nem lenne elterjedt az írásban és az olvasásban, akkor a magyar nyelvű kultúra is háttérbe szorulna, és a közösség összetartása is gyengülhetne. Ezért az anyanyelvű oktatás nemcsak az egyéni fejlődés szempontjából fontos, hanem a nemzeti kultúra és identitás megőrzésének alapját is képezi. A közösségi megmaradás és fejlődés alapja a megfelelő oktatási rendszer, amely biztosítja a Kárpátaljai magyarság identitásának, nyelvének, kultúrájának és vallásának megőrzését, miközben alkalmazkodik a globalizálódó és regionális szinten is változó világhoz. Az oktatás nemcsak a tudás átadását jelenti, hanem a közösség számára szükséges kompetenciák és készségek kifejlesztését is, amelyek lehetővé teszik, hogy a fiatalok képesek legyenek válaszokat adni a folyamatosan változó társadalmi és gazdasági kihívásokra.

Az anyanyelvi oktatásnak központi szerepe van ebben a folyamatban, mivel az anyanyelv a kultúra, identitás és közösségi összetartozás legfontosabb hordozója. Ha a fiatalok képesek saját nyelvükön tanulni és fejlődni, akkor az nemcsak a nyelvi kompetenciák megőrzését jelenti, hanem a saját kultúrájuk és hagyományaik továbbadását is. Emellett az anyanyelvi oktatás segíthet a globális és helyi kihívásokra adott válaszok megfogalmazásában, mivel az identitás és a kultúra erősítése lehetőséget ad arra, hogy a közösség megőrizze saját egyediségét, miközben képes alkalmazkodni a változó világ igényeihez.

Ezért az anyanyelvi oktatás nem csupán a nyelv megőrzését szolgálja, hanem a közösség hosszú távú fenntartását és sikeres adaptációját is lehetővé teszi a globalizált és regionalizált világban (Csernicskó, 2014).

2.9. Szülői döntésképtelenség iskolaválasztásával kapcsolatban

Bizonyos szülői körökben az iskolaválasztásnál egyfajta automatizmus figyelhető meg, amelyben a szülők saját oktatási hátterük és nyelvi mintáik alapján döntenek. Gyakori, hogy a homogén magyar családban felnőtt, magyar tannyelvű iskolát végzett szülők magyar iskolát választanak gyermekeik számára. Ezt azzal indokolják, hogy gyermekeiknek lehetőséget szeretnének biztosítani a magyar nyelv, irodalom és történelem elsajátítására, valamint a saját múltjuk megismerésére.

Az iskolaválasztás motivációját egyes szülők személyes tapasztalataik is erősítik. Például, ha egy szülő a saját szlovák iskolai tanulmányai során úgy érezte, hogy hiányzott a magyar nyelvű tudás, nagyobb valószínűséggel választja gyermeke számára a magyar

iskolát. Egy kéttannyelvű iskolában tanító pedagógus, aki maga szlovák iskolába járt, de gyermekét mégis magyar iskolába íratta, azt a következtetést vonta le, hogy a „szlovák tanrend magyarellenes”. Az ilyen döntések mögött az a félelem áll, hogy a szlovák iskolában a gyerekek nem tanulhatják meg a magyar irodalmat és történelmet, vagy nem objektív szemléletben sajátíthatják el azt.

Érdekes módon az iskolaválasztás során a praktikus szempontok, mint például az iskola közelsége, nem játszanak meghatározó szerepet ezen a területen. A szülők gyakran a saját közösségükből vett példákat hozzák fel, amelyek szerint a szlovák iskolát végzett gyermekek nem feltétlen értek el jobb karriert, mint magyar iskolába járó társaik.

Ugyanakkor létezik egy másik, berögzült nézet is, miszerint az államnyelvet a szlovák iskolákban lehet csak megfelelő szinten elsajátítani. Ez a közhely különösen a szórványvidékeken jelenik meg, ahol a környezet alapvetően szlovák nyelvű, és a mindennapi élet (hivatalok, orvosi vizitek, vásárlás) során szinte kizárólag az államnyelvet használják. Ez a szempont tovább befolyásolja az iskolaválasztást, és komplex döntési folyamatot eredményez a szülők számára (Morvai, Szarka, 2012).

2.10. Határontúli államnyelvoktatás

A határon túli magyar régiókban a magyar anyanyelvű diákok államnyelvi oktatása az elmúlt évtizedekben komoly kihívásokkal nézett szembe, amit számos szociolingvisztikai és nyelvpedagógiai kutatás vizsgált. Ezek a kutatások rávilágítottak a nyelvtanulási folyamatok, az államnyelvi oktatási módszerek, valamint az anyanyelvi és másodnyelvi oktatás körülményeinek problémáira. Az államnyelvi oktatás gyakran az állami irányelveknek megfelelő tanterveken és tankönyveken alapul, amelyeket nem kisebbségi diákoknak készítettek, így az oktatás eredményessége korlátozott marad.

A kutatások több területre fókuszáltak: nyelvváltozatok, attitűdök, és legújabban a kétnyelvűségi és interkulturális hatások elemzésére. Az anyanyelvi oktatás és az államnyelvi oktatás egyensúlyának megteremtése érdekében a nyelvpedagógia alapvető kérdéseket feszegetett: milyen nyelvelméleti és szociolingvisztikai alapelveket kell követni az anyanyelvi oktatásban, illetve milyen módszertant alkalmazzanak az államnyelv hatékony tanítására. Az oktatás célja nemcsak a magas szintű anyanyelvi kompetencia megőrzése, hanem a diákok többségi társadalomba való integrációjának elősegítése is.

A nyelvpedagógiai kutatásokat azonban nehezítik az adott országok nyelvpolitikai elvárásai és tanügyi szabályozásai, amelyek nem minden esetben támogatják a kisebbségi diákok igényeit. Továbbá a tanárképzés hiányosságai és a modern szakmódszertanok

korlátozott elérhetősége is akadályozza a fejlődést. A Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Kétnyelvűségi Oktatási Kutatócsoportja ennek érdekében hosszú évek óta vizsgálja a határon túli magyar régiók nyelvpedagógiai helyzetét, és elemzi a szlovákiai és kárpátaljai államnyelvi oktatás problémáit.

A kutatások szerint az oktatás eredményességének javítása érdekében külön figyelmet kell fordítani a megfelelő módszertan kialakítására és a kisebbségi diákok nyelvi tapasztalatait figyelembe vevő pedagógiai megoldások kidolgozására, hogy a kétnyelvűségi célokat hatékonyabban lehessen elérni (Tolcsai, 2019).

2.11. A nyelvpolitika és az oktatás összefüggése

Az anyanyelvi oktatás fontossága és az oktatáspolitikai kisebbségekre gyakorolt hatása rendkívül összetett kérdés, különösen olyan országokban, mint Szlovákia, ahol a magyar kisebbség régóta jelen van. Az anyanyelven való tanulás nemcsak az egyéni fejlődés szempontjából fontos, hanem a kulturális identitás és a szellemi fejlődés alapköve is. A magyar gyermekek szlovák tannyelvű iskolákba íratása hosszú távú hatásokkal járhat, amelyek gyakran nemcsak az oktatásra, hanem az identitásra és az önbizalomra is kihatnak.

A szlovák nyelvű környezethez való alkalmazkodás nehézségei mellett fontos figyelembe venni a szlovákiai magyar közösség társadalmi-gazdasági körülményeit is, amelyek szintén befolyásolják a kisebbségi oktatás helyzetét. Az alacsonyabb átlagkereset és a magasabb munkanélküliség gyakran korlátozza a kisebbségek lehetőségeit. E tényezők kiegészítik az oktatáspolitikai kihívásokat, hiszen a központosított szlovák oktatási rendszerben nehezen érvényesíthetők a kisebbségi igények.

Összességében tehát a magyar anyanyelvű gyermekek szlovák tannyelvű iskolákba való íratása nem csupán nyelvi kérdés, hanem összefügg a közösség társadalmi helyzetével és a központosított oktatási rendszerrel is. Az anyanyelvi oktatás biztosítása – akár külön iskolák vagy kétnyelvű programok által – fontos lépés lenne a kisebbségi közösségek támogatása érdekében (Szabó, 2013).

2.12. A felvidéki magyar közoktatási hálózat

A felvidéki magyar közoktatási hálózat óvodákból, általános iskolákból és középiskolákból áll. Az önkormányzatok (óvodák, általános iskolák) és a megyei önkormányzatok (középiskolák) rendelkeznek intézményfenntartói jogkörrel. Emellett egyházak, alapítványok és magánszemélyek is rendelkezhetnek tartási joggal. A finanszírozási törvényben (Tt. 597/2003. sz. Tt.) foglalt szabályok szerint az állam

támogatást nyújt a fenntartóknak az intézmény fenntartásával járó költségek fedezésére. A fenntartók kötelesek az intézmény működését az előírások felhasználásával támogatni, és szükség esetén saját forrásból finanszírozni az intézmény felépítését. Természetesen tudjuk, hogy intézményünk a szlovák oktatási rendszer része, így a mozgásterünk korlátozott. Ennek ellenére rendelkezünk azzal a szakmai felkészültséggel és adottságokkal, hogy kihasználjuk a hatályos jogszabályok adta lehetőségeket, hogy a Felvidéki Oktatási Hálózat hatékonyabban és költséghatékonyabban működhessen, ezzel is hozzájárulva iskolánk színvonalának és minőségének javításához (Sz.N,2021).

2.13. A Szlovákiaia magyar oktatás jelenlegi és jövőbeli helyzete

A szlovákiai magyar kisiskolák helyzete különös figyelmet érdemel, mivel ezek az intézmények gyakran nem csupán oktatási, hanem kulturális és közösségi szerepet is betöltenek. Az alapiskolák mintegy fele, 231-ből 104 iskola, kisiskolaként működik, azaz 1-4. évfolyamos oktatást nyújt, és jelentős részük kis településeken található. Az ilyen iskolák sokszor az utolsó olyan helyek, amelyek a helyi magyar kultúra megőrzésében és továbbadásában részt vesznek, különösen ott, ahol a magyar közösségek már szórványban élnek. A kisiskolák fenntartása jelentős kihívást jelent a helyi önkormányzatoknak és az érintett közösségeknek. Az iskolák működtetése ugyan biztosított, hiszen az állami támogatás a működési költségek 80%-át fedezi, de a fennmaradó 20%-ot a fenntartónak kell biztosítania, ami gyakran korlátozott költségvetést eredményez. Ez a finanszírozási nehézség megakadályozza, hogy a kisiskolák korszerű fejlesztéseket hajtsanak végre, bár az alapvető működés – például fűtés, világítás, pedagógusok fizetése – biztosított. A fejlesztésekhez szükséges források hiánya azonban hosszú távon fenntarthatósági problémákat vet fel, hiszen az intézmények állapota idővel elavulhat.

A normatív finanszírozás jelenlegi rendszere, amelyet 20 éve vezettek be, főként a nagyobb, 250 főnél több tanulót befogadó iskolákra lett tervezve, míg a kisiskolák számára a jelenlegi szabályozás hátrányos. Az ilyen alacsony tanulói létszámmal rendelkező iskoláknak más típusú támogatási rendszert igényelnének, amely figyelembe veszi kisebb méretüket és különleges szerepüket a helyi közösségekben (MA7, 2024).

3. Tardoskedd község bemutatása

Tardoskedd egy település Szlovákiában, a Nyitrai kerület Érsekújvári járásában. A Kisalföldön fekvő falu a Tardoskeddi (Turányi) patak partján, az Érsekújvári-síkon, Érsekújvártól kb. 15 km-re északnyugatra és Vágsellyétől 19 km-re délkeletre fekszik. A Pozsonyt és Budapestet összekötő vasúti fővonal (megálló) mellett helyezkedik el. A falut átszeli a 75-ös országos főút, amely Vágsellye és Érsekújvár között halad. Nyugaton Szelőce községgel határos, délnyugaton Vágfarkasd, délkeleten Nagysurány, északkeleten Dögös, északon Jató fekszik.

Település jellemzői:

- Teljes népesség: 5183 fő
- Népsűrűség: 93 fő/km²
- Terület: 55,56 km²

(Wikipedia, 2024)

Tardoskedd egy kellemes fekvésű község, amely mezőgazdasági és természeti adottságairól ismert.

1. Ábra: Érsekújvári járás

Forrás:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:%C3%89rsek%C3%BAjv%C3%A1ri_j%C3%A1r%C3%A1s_%28Nyitra%29.svg

A község testvérvárosai: Bonyhád, Környe, Nagyatád, Piliscsév, Szákszend, Tardos, Zetelaka. Tardoskredd községről elmondható, hogy nagyon jó kapcsolatot ápol testvérvárosaival- különböző rendezvényekkor a polgármestereket vendégül látják, a kapcsolat az összes várossal kétoldalú.

Falunkban meghirdetett versenyeken úgyszintén bekapcsolódnak testvértelepüléseink lakosai is pl: rajz, fotó és különböző gasztronómiai fesztiválok. A faluban megrendezett bálokon is szeretettel látjuk külföldi barátainkat. Községünk önkéntes tűzoltói a szakmai kapcsolaton túl egy szoros baráti kapcsolatot is sikerült kialakítaniuk az évek során, amely már hagyománnyá vált közöttük.

Tardoskredd, amely a szlovák-magyar nyelvhatáron helyezkedik el, jelentős történelmi és kulturális múltat hordoz, különösen a nemzetiségi összetétel tekintetében. A község lakossága az évtizedek során különböző változásokon ment keresztül, ami a régió történelmi eseményeinek hatására alakult.

Lakosság száma és összetétele: 1910-ben Tardoskredd lakossága 5353 fő volt, 1921-ben ez a szám 5815-re, 1939-ben pedig 6504 főre emelkedett. Ebben az időszakban a község lakói szinte kizárólag magyar nemzetiségűek voltak, és a római katolikus vallás dominált.

Történelmi változások: A második világháború után, 1947-48-ban a csehszlovák kormány kitelepítési és lakosságcsere-intézkedései jelentősen befolyásolták a község etnikai összetételét. Ezen intézkedések következményeként a lakosság nemzetiségi aránya változott, de a magyar közösség továbbra is meghatározó maradt.

Jelenlegi helyzet: 2011-ben a magyar nemzetiségűek aránya a községben 62,3% volt, jelezve, hogy bár a második világháború utáni intézkedések nyomot hagytak, a község továbbra is megőrizte magyar többségét. Ez a több évtizedes nemzetiségi jelenlét erősen formálja a helyi kultúrát, hagyományokat és identitást.

Ez a történelem és a nemzetiségi változások emlékeztetnek arra, milyen jelentős hatással vannak a történelmi események egy közösség demográfiai és kulturális fejlődésére.

Községünk gazdag történelmi örökséggel rendelkezik, amely számos építészeti és kulturális látnivalót kínál.

Reneszánsz kastély: A 17. század közepén épített kastély a kor stílusjegyeit viseli magán. Az épületet a 18. század közepén barokk stílusban alakították át, így egyedi példája a reneszánsz és a barokk művészet keveredésének. Az ilyen épületek gyakran az egykori nemesi családok lakhelyei voltak, és gazdag történelmi háttérrel sugallnak.

Római katolikus templom: A község késő barokk római katolikus temploma, amelyet Szent István tiszteletére szenteltek, 1764-ben épült. Ez az épület a barokk építészet jellemző

pompáját és művészi részleteit mutatja be, és a közösségi élet központi szereplője lehetett a régió történetében.

Rákóczi-emlékmű: A kuruc szabadságharcokra emlékeztető barokk emlékművet 1706-ban állították fel. Az ilyen emlékművek fontos történelmi eseményekre emlékeztetnek, és a helyiek nemzeti öntudatának, a Rákóczi-szabadságharc örökségének őrzői.

Honfoglalás kori temetők: A község határában feltárt több magyar honfoglalás kori temető régészeti jelentőségű. Ezek az ásatások fontos információkat nyújtanak a korai magyar történelemről és a honfoglalás idején élt emberek szokásairól, temetkezési rítusairól.

Szabadtéri vasúti múzeum: A község régi vasutas hagyományait megőrző szabadtéri vasúti múzeum bemutatja a helyi vasúti közlekedés történetét. Ez a múzeum nemcsak a vasút történetéről mesél, hanem a község és a régió ipari fejlődésének emlékét is őrzi.

(Pro Média, 2024) Forrás: <https://ma7.sk/telepules/tardoskedd>

Alapiskolánkat a környező kisebb település gyerekei látogassák. Az egyik ilyen település Jánosháza major, az innen származó gyermeket egy a község által biztosított kisbusz szállítja az iskolába és haza.

Kultúra szempontjából eléggé színes a falunk. Nagy kultusza van a citerának, néptáncnak illetve a magának a magyar kultúrának. Sajnos ennek ellenére fokozatosan ezek a régi hagyományok elvesznek- a falu kezd elszlovákosodni.

Ez a sokszínű történelmi és kulturális örökség gazdagítja a községet.

A községünk szerencsére szép és tágas infrastruktúrával rendelkezik.

Ipar terén található több pékség, egy darab nyílászáró gyártással foglalkozó cég működik.

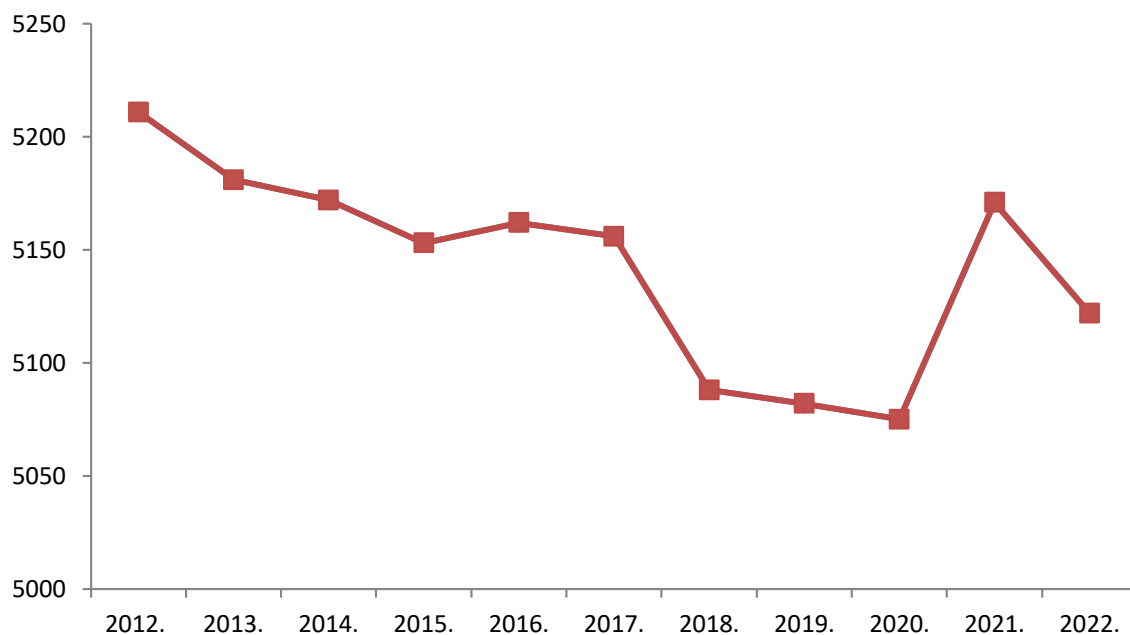
Szolgáltatások: Egészségügyi központ, szállás nyújtás, gyógyszertár, tűzoltó állomás, helyi rendőrség, hulladékgyűjtő udvar, posta, könyvtár, masszázs szalon, szépség ipar, maderoterápia, szabadidő központ, taxi, éttermek, borozó, cukrászda, élelmiszer üzletek, zöldséges, építőanyag áruházak, autó alkatrész bolt, benzinkút, virágüzletek, drogéria,asztalos műhelyek,bádogos, rehabilitációs központ, gazdabolt, ruházati boltok, fagyizók, hentes,termálfürdő.

Oktatás terén Tardoskedden összesen 5 darab létesítmény fellelhető:

- ❖ Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola
- ❖ Ján Ámos Komensky szlovák tannyelvű alapiskola
- ❖ darab magyar tannyelvű óvoda (állami és egyházi)
 - darab szlovák tannyelvű óvoda

3.1. Demográfiai adatok Tardoskeddről

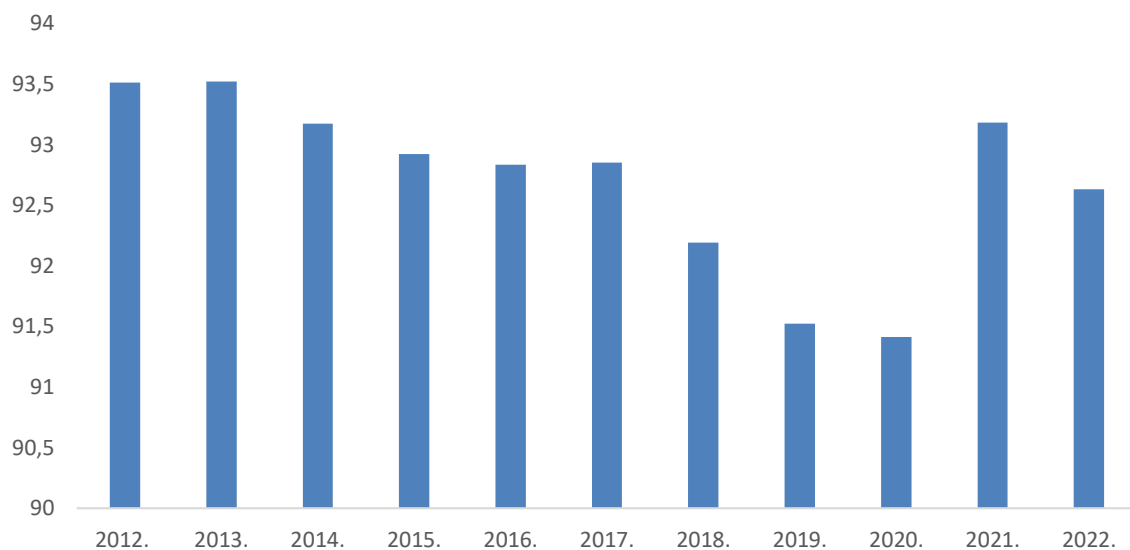
A következőkben Tardoskedd demográfiai adatai megtekinthetők 10 évre levezetve – 2012 és 2022 között.

2. Ábra: Tardoskedd lakónépességének változása 2012 és 2022 között

Forrás: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7101qr/v_om7101qr_00_00_00_sk

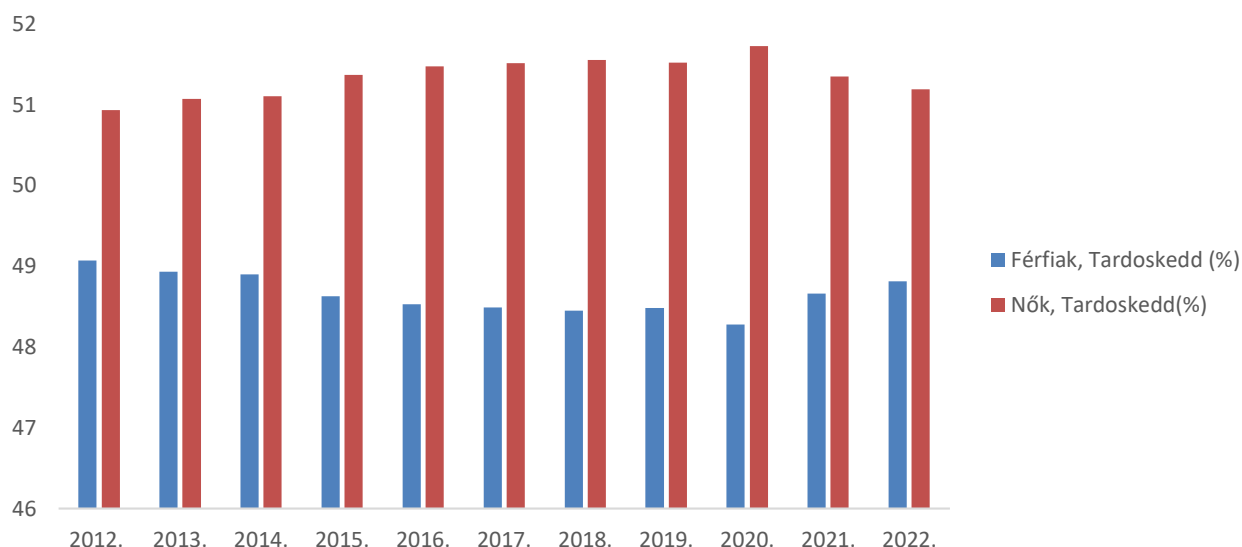
A grafikonból azt figyelhetjük meg, hogy Tardoskedd község népessége nem folyamatosan, de csökken. 2012- ben 5211 fő, míg 2022- ben 5122- re csökkent.

3.Ábra: Tardoskedd népsűrűségének változása

Forrás: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7101qr/v_om7101qr_00_00_00_sk

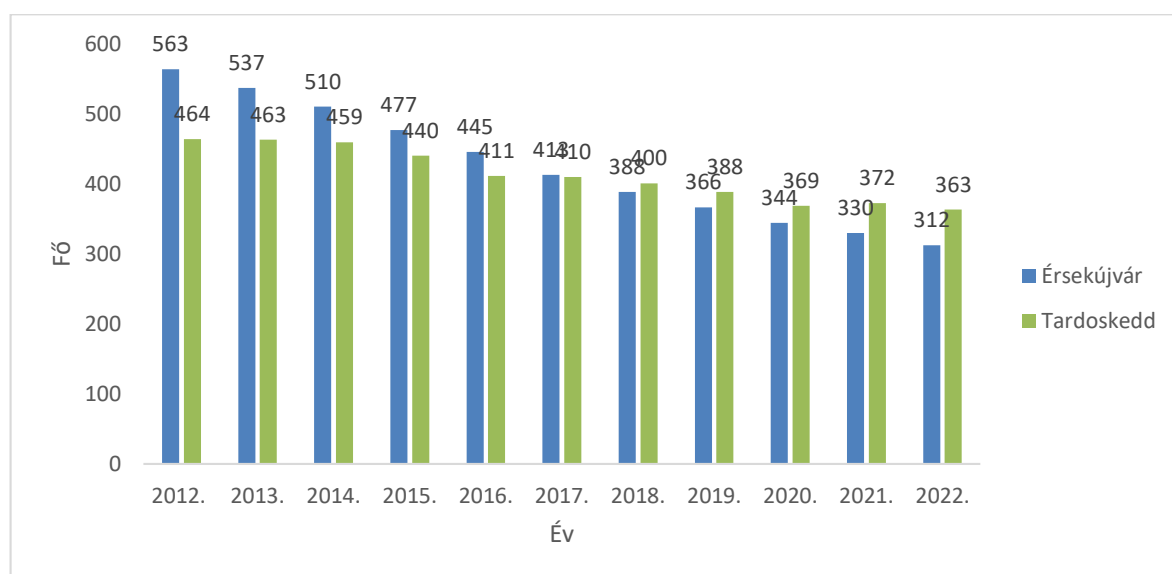
A lakónépességhez hasonlóan a népsűrűségénél is csökkenést figyelhetünk meg. Az Érsekújvári-járás népsűrűsége 2012 és 2022 között Tardoskedden 93,51 fő/km²-ről 92,63 fő/km²-re csökkent.

3. .Ábra: Tardoskedd nemek szerinti megoszlása 2012 és 2022 között

Forrás: https://datacube.statistics.sk#!/view/sk/vbd_dem/om7101qr/v_om7101qr_00_00_00_sk

A nemek szerinti megoszlásnál megfigyelhető, hogy 2012 és 2022 között minden évben a nők aránya volt nagyobb. A tíz év alatt a férfiak aránya 48 illetve 49 %, míg a nők aránya 51 % körül mozgott.

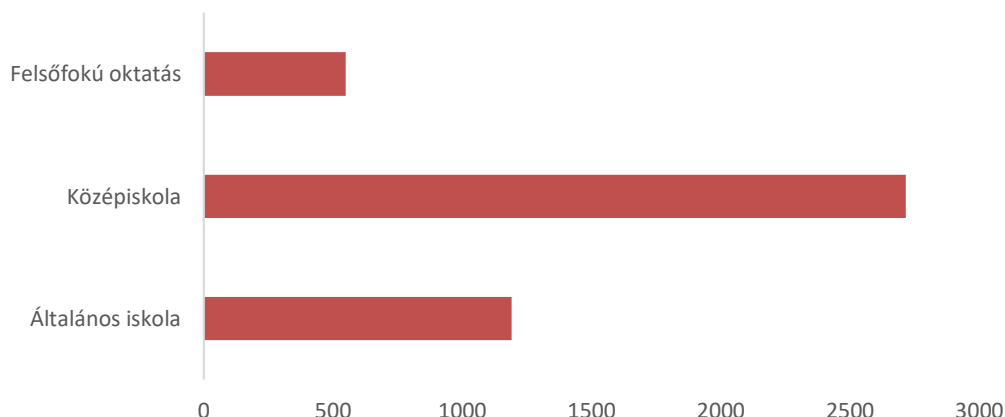
4. Ábra: Az öregedési index tardoskedden

Forrás: Saját DataCube alapján,

https://datacube.statistics.sk#!/view/sk/vbd_dem/om7101qr/v_om7101qr_00_00_00_sk

A fent látható ábrán Tardoskedd és Érsekújvár öregedési indexe tekinthető meg. Érsekújvárban 2012 – ben 563 fő az idősök létszáma, ami 2022- ben 312 főre csökkent.

Tardoskedden az öregek létszáma 2012-ben 464- személy volt, viszont 2022- ben lecsökkent 363 főre süllyedt

5. Ábra: Tardoskedd lakosságának végzettség szerinti megoszlása

Forrás: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0234503614>

Tardoskedd község lakosságának végzettségei a következő: általános iskolai 1191, középiskolai 2751, felsőfokú végzettség 549.

1. Táblázat: Tardoskeddi magyar tanítási nyelvű alapiskolába járó gyerekek százaléka

Tardoskedd				
Össznépesség	5183			
	Diákok száma/fő	A Tardoskeddi lakosok általános iskolába járó gyerekek %- ban	Magyar iskolába látogató diákok száma/fő	Magyar iskolába látogató diákok % -ban
Általános iskola	1191	22,97	137	11,50

Forrás: Saját szerkesztés Scitanie 2021 alapján

A fenti táblázatban Tardoskedd község magyar általános iskolába járó diákok százaléka tekinthető meg

4. Érsekújvár bemutatása

Érsekújvár gazdag történelmi és földrajzi jelentőséggel bíró város a Kisalföldön, az Érsekújvári-sík kistájon. Fontos szerepet játszott és játszik mind a közlekedési, mind a gazdasági életben. A Nyitra-folyó partján fekszik, melyet a mesterségesen kialakított Nyitra-csatorna köt össze a Vág folyóval, ezzel biztosítva a vízi útvonalak összekapcsolódását.

Közlekedési csomópont: Érsekújvár közlekedési csomópontként kiemelkedő jelentőséggel bír, hiszen több vasútvonal keresztezi. A Pozsony-Budapest vasúti fővonal 1850 óta biztosít kapcsolatot, az Érsekújvár-Komárom vasútvonal 1910 óta, míg az Érsekújvár-Nyitra vasútvonal 1900 óta üzemel. Emellett a városnál találkoznak a 64-es (Komárom-Nyitra) és a 75-ös (Vágsellye-Sáró) országos főutak, így a környék egyik legfontosabb közúti csomópontjává vált.

Elhelyezkedés és összeköttetések: Földrajzi elhelyezkedése lehetővé teszi, hogy több településsel jó közúti és vasúti kapcsolatot tartson fenn. A város Komáromtól 30 km-re északra, Nyitrától 40 km-re délre, Vágsellyétől 34 km-re délkeletre, és Gútától 20 km-re keletre található. Az 563-as út Gúta irányába biztosít összeköttetést, és mellékutak kötik össze a várost Naszvaddal, Nagysuránnyal és Szímővel.

Szomszédos községek: Területét északon Nagysurány és Bánkeszi, északkeleten Zsitvabesenyő, keleten Udvard, délkeleten Bajcs, délnyugaton Naszvad, valamint nyugatról Kamocsa, Andód és Szímő határolja. A város keleti, déli határa és nyugati határának egy része történelmileg Nyitra és Komárom megyék közötti határként szolgált.

Repülőtér: Érsekújvár rendelkezik repülőtérrel is, amely 1932 óta működik, tovább bővítve a város közlekedési lehetőségeit.

Ez a sokoldalú közlekedési infrastruktúra és a földrajzi elhelyezkedés teszi Érsekújvárt a régió egyik legfontosabb csomópontjává és kulturálisan is jelentős helyszínné.

Érsekújvár nemcsak a Dunamenti-síkság legnagyobb városa, hanem a Nyitrai régió alsó részének és a Dunamenti-síkság középső részének kulturális központja is. A város, amely 42 262 lakost számlál, gazdag kulturális programokkal várja látogatóit szinte az egész év folyamán.

A vasút építését követően a város lakossága jelentősen megnövekedett, a 19. század második felében megkétszereződött (1851-ben 6936-ról 1910-re 16228-ra). A 20. század elején a lakosság 20 000 körül maradt, 1940-ben 23 306 fő volt a csúcson. A háború pusztítása miatt azonban ez a szám 1945-ben 13 400-ra csökkent, majd 1950-re 20 000-re emelkedett. A háború utáni újjáépítés a város megnövekedett központi szerepe és szocialista iparosodása, a népesség gyors növekedését ösztönözte, különösen az 1970-es és 1980-as

években. 1961 és 1991 között a népesség további megduplázódása következett be, és 1991-ben érte el a csúcst. Az 1991-től 2011-ig tartó két évtizedben azonban a népesség 7,6%-kal csökkent, 42 923-ról 39 646-ra. A huszadik század elején Érsekújvár magyar többségű volt. Bár a puccs után többszörösére nőtt a szlovákok aránya a városban (1910-ben 50,9%, 1921-ben 40,4%, 1939-ben 90,5%), a magyar többség az 1940-es évekig megmaradt. A háborút követő tömeges magyarok deportálása, a szlovákok egyidejű kitelepítése Magyarországról, valamint a magyarországi zsidók koncentrációs táborba deportálása (1939-ben a lakosság 12,7%-át tették ki) mind-mind jelentősen megváltoztatta a város etnikai arculatát. annak idején.

Az iparosodással párhuzamosan új lakosok érkeztek az ország különböző régióiból, főként szlovák és cseh származásúak . 1991 és 2011 között a magyarok aránya a területen az asszimiláció következtében csökkent (31,1 %-ról 22,4 %-ra).

A 2011- es népszámlálás során a lakosság 11,7 %-a nem nyilatkozott állampolgárságáról . A lakosság többsége római katolikusnak vallotta magát, 1921-ben 86 %, 2011-ben 59 %.

A 2011 – es évben az evangélikusok a lakosság 2,6 %-át, a reformátusok pedig 2,2 %-át tették ki. Emellett a lakosság 18 %-a vallotta magát

Forrás:

Márciustól májusig zajlik az Érsekújvári Zenei Tavasz, amely különböző zenei eseményeket kínál. Szeptemberben az Alternatív Művészetek Nemzetközi Fesztiválja és az Európai Kulturális Örökség Napjai kerülnek megrendezésre. Az év végén, októberben pedig az Érsekújvári Jazz koncertjei zárják a kulturális rendezvények sorát. Ezek az események nemcsak szórakozást, hanem lehetőséget biztosítanak a helyi és nemzetközi művészek bemutatkozására is.

(Európai Unió, 2015) Forrás: <https://slovakia.travel/hu/ersekujvar-nove-zamky>

Mivel város, színesebb infrastruktúrával rendelkezik, mint Tardoskéd községe.

Üzletláncai: Tesco, Billa Kaufland, Lidl, Jednota, DM, Takko, New Yorker, NAY Elektrodom, Euronics, Mountfield, ezeken kívül található több üzletház, például Aquario, Big Box.

Szolgáltatások: Egészségügyi központok, szállás nyújtás, gyógyszertárak, tűzoltó állomás, városi és állami rendőrség, hulladékgyűjtő udvarok, posta, könyvtárak, masszázs szalon, szépség ipar, maderoterápia, szabadidő központ, taxik, éttermek, borozó, cukrászdák, élelmiszer üzletek, zöldséges, építőanyag áruházak, autó alkatrész boltok, benzinkutak,

virágüzletek, drogéria,asztalos műhelyek,bádogos, gazdabolt, ruházati boltok, fagyizók, hentes,strandfürdő, uszoda, fedett kézilabda csarnok, két kórház, krematórium, piactér, új és használt autókereskedések, kertészeti üzletek.

(Pro Média, 2024) Forrás: <https://ma7.sk/telepules/ersekujvar>

Érsekújvárbán található több cég:

- ❖ Osram – eletromos izzók gyártása
- ❖ Novofruct – gyümölcspekék, savanyúságok, befőttek gyártása
- ❖ Plasted – műanyag fröccsentő, műanyag nyílászárók gyártása
- ❖ Arriva – utaszállító vállalat

Oktatás terén Érsekújvárbán összesen 32 darab létesítmény fellelhető:

- ❖ 13 darab óvoda és bölcsőde található egybevéve, amiből 2 magyar és 11 szlovák vagy vegyes tannyelven

12 darab általános iskola található:

- ❖ Devínska utcai szlovák tannyelvű általános iskola
- ❖ Bethlen Gábor szlovák tannyelvű általános iskola
- ❖ Hradná utcai szlovák tannyelvű általános iskola
- ❖ Mostná utcai szlovák tannyelvű általános iskola
- ❖ Nábrežná utcai szlovák tannyelvű általános iskola
- ❖ Czuczor Gergely Magyar Tannyelvű általános iskola
- ❖ Katolikus egyesített szlovák tannyelvű általános iskola
- ❖ Egyesített szlovák tannyelvű általános iskola
- ❖ Magán művészeti szlovák tannyelvű általános iskola
- ❖ Magániskola az autizmusban szenvedő gyerekeknek
- ❖ Magán speciális általános iskola
- ❖ Regionális edukációs – szociális centrum

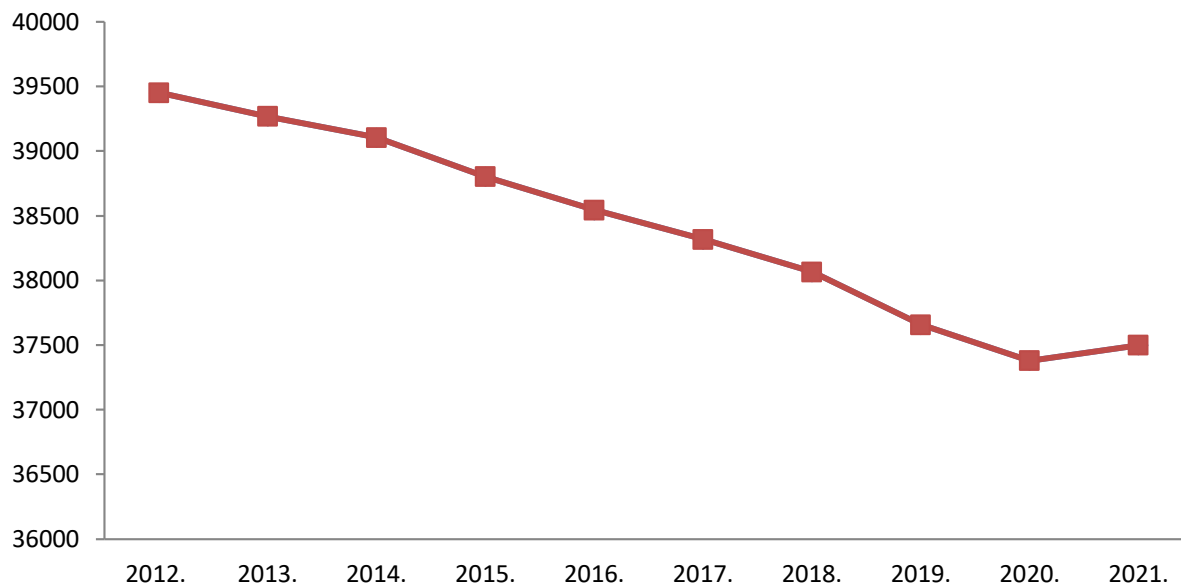
Középiskolák:

- ❖ Pázmány Péter magyar tanítási nyelvű gimnázium
- ❖ Egészségügyi középiskola szlovák és magyar tanítási nyelven
- ❖ Gimnázium szlovák tanítási nyelven
- ❖ Építészeti szakközépiskola szlovák és magyar nyelven
- ❖ Elektrotechnikai szakközépiskola szlovák és magyar nyelven
- ❖ Kereskedelmi Akadémia szlovák és magyar nyelven
- ❖ Vendéglátói szakközépiskola szlovák nyelven

❖ Közlekedési szakközépiskola szlovák nyelven

4.1. Demográfiai adatok Érsekújvárról

A következőkben Érsekújvár demográfiai adatai megtekinthetők tíz évre levezetve – 2012 és 2022 között.

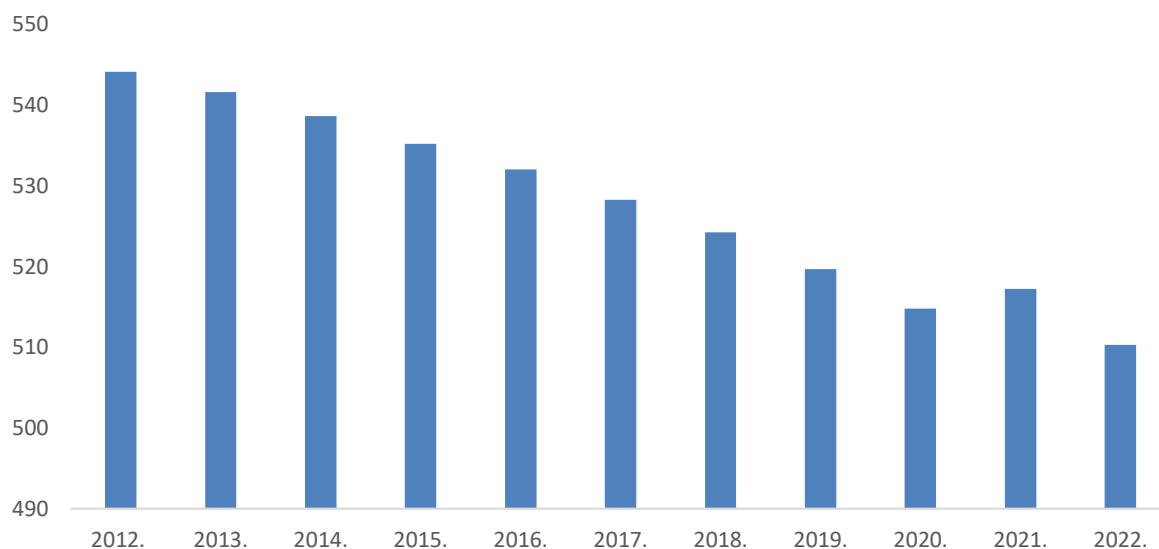

6. Ábra: Érsekújvár lakónépességének a változása 2012 és 2022 között

Forrás: Saját szerkesztés DataCube alapján,

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7101qr/v_om7101qr_00_00_00_sk

A táblázatból azt figyelhetjük meg, hogy Érsekújvár népessége nem folyamatosan, de csökken, 2012- ben 39452 fő, míg 2022- ben 37014- re csökkent.

7. Ábra: Népsűrűség változása 2012 és 2022 között

Forrás: Saját szerkesztés DataCube alapján,

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7101qr/v_om7101qr_00_00_00_sk

A lakónépességhez hasonlóan a népsűrűségénél is csökkenést figyelhetünk meg. Az Érsekújvári-járás népsűrűsége 2012 és 2022 között Tardoskedden 544,05 fő/km²-ről 510,24 fő/km²-re csökkent

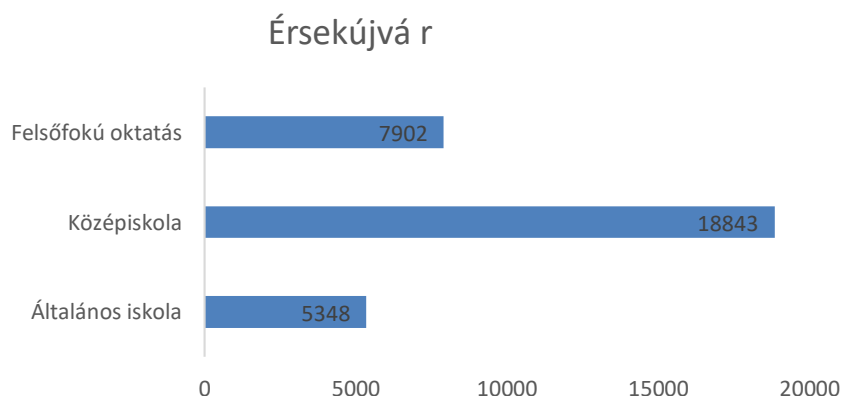

8. Ábra: Érsekújvár nemek szerinti eloszlása 2012 és 2022 között

Forrás: Saját szerkesztés DataCube alapján,

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7101qr/v_om7101qr_00_00_00_sk

A nemek szerinti megoszlásnál megfigyelhető, hogy 2012 és 2022 között minden évben a nők aránya volt nagyobb. A tíz év alatt a férfiak aránya 47 %, míg a nők aránya 52 % körül mozgott.

Forrás: Saját szerkesztés Scitanie 2021 alapján, <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0234503011#>

Érsekújvár lakosságának végzettségei a következő: általános iskolai 5348, középiskolai 18843, felsőfokú végzettség 7902.

2. Táblázat: Érsekújvári magyar tanítási nyelvű alapiskolába járó gyerekek
százaléka

Érsekújvár				
Összlakosság	37791			
	Diákok száma/fő	Az Érsekújvári lakosok általános iskolába járó gyerekek % - ban	Magyar iskolába látogató diákok száma/fő	Magyar iskolába látogató diákok % -ban
Általános iskola	5348	14,15	409	7,64

Forrás: Saját szerkesztés Scitanie 2021 alapján

5. Az általános iskolák bemutatása

A következő fejezetben az általam kiválasztott két iskolát mutatom be, valamint a névadóikról is esik pár szó.

5.1.Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola (Tardoskedd)

A Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola gazdag múlttal és hagyománnyal rendelkezik. Az intézmény 1950 óta biztosítja a magyar nyelvű, alapszintű oktatást a községben. Az iskola az évek során megőrizte identitását, és folyamatosan törekedett az oktatói-nevelői munka megújulására. Jelenleg is magas szintű tantárgyi tudást nyújt a tanulóknak.

Az iskola pedagógusai arra törekednek, hogy tudásuk legjavát átadják tanítványaiknak, és hogy a diákok nyitottak és fogékonyak legyenek a művészetek értékeire. Az iskolában jelenleg 9 osztályban 143 tanuló tanul. Az intézmény külön bánásmódban részesíti az integrált tanulókat, akikkel gyógypedagógusok és pedagógusi asszisztensek foglalkoznak.

Előkészítő Foglalkozások és Szakkörök

A 2004/2005-ös tanévtől az iskola készség- és kreativitást fejlesztő foglalkozásokat hirdet a még óvodát látogató, de az új tanévtől kezdve iskolaköteles magyar gyermekek számára. Ezek a foglalkozások felkészítik a kis diákokat az iskolai életre, megkönnyítve az elsős tanítók munkáját.

Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a tehetséggondozásra, számos tanulmányi és sportversenyben vesz részt évente. A legeredményesebb tanulókat a tanév végén könyvjutalomban részesítik, és 2007 augusztusa óta a "Magyar gyermekért" fejlesztési alap és a község önkormányzata karöltve jutalmazza az év legsikeresebb tanulóját.

Az iskola rendszeresen szervez különböző rendezvényeket, például sportnapokat, előadásokat az egészséges életmódról, karácsonyvárást, farsangi bálakat, húsvéti kézműves műhelyeket, anyák napját, Föld napját és drogellenes napokat. A diákok gyakran látogatják a Jókai Színházat, mozikat, múzeumokat és galériákat. Az iskola nagy hangsúlyt fektet a hagyományok ápolására, amit a hagyományőrző sarok, a fafaragványok és az átriumot díszítő kopjafák is tükröznek.

Infrastruktúra és Szakmai Fejlődés

Az iskolakonyha, a sportolást biztosító műfüves pálya és az új játszótér mind hozzájárulnak az egészséges életmód betartásához. Az iskola tantestülete 16 főből áll, és a zökkenőmentes működést további 5 alkalmazott biztosítja. A pedagógusok folyamatosan törekednek

szakmai fejlődésre, rendszeresen részt vesznek szakmai napokon és továbbképzéseken Szlovákia egyetemén.

Pályázatok és Támogatások

Az iskola rendszeresen és sikeresen pályázik különböző programokra, például a "Nyitott iskola" számítástechnikai és sport programokra, az iskolai könyvtár modernizálására és környezetvédelmi pályázatokra. Az intézmény a szlovák állami támogatások mellett Magyarországról is rendszeresen kap támogatást. A Bethlen Gábor Alapítvány és a Rákóczi Szövetség is hozzájárul az iskola és a tanulók támogatásához, különösen a magyar tanintézetben kezdő első osztályosok beiratkozási ösztöndíjával.

(Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nelvű Alapiskola Tardoskedd, 2018)Forrás:
<https://www.zsmtvrDOSovce.sk/rolunk>

Szemerényi Károly

Egyházi pályafutása és kihívásai

Szemerényi papi pályafutása az 1830-as évek közepétől kezdődött, amikor teológiai tanulmányait befejezve pappá szentelték. Szolgálatának korai éveiben több helyen tevékenykedett, többek között Tardoskedden, Kürtön és Komáromban. A szabadságharc idején hazafias érzelmei és megnyilvánulásai miatt 1850-től háttérbe kényszerült. Ez az időszak rávilágít arra, hogy az egyházi személyek sem mentesültek a politikai nyomás alól, különösen olyan időszakokban, amikor a nemzeti érzelmek ütköztek az aktuális hatalmi struktúrákkal.

Száműzetés és nevelői szerep

Bécsbe való távozása és a Szaulkovszky hercegi család gyermekeinek nevelése érdekes epizódja életének, amelyben megmutatkozott pedagógiai és emberi kvalitása. Ez a munka azonban szintén politikai okok miatt megszűnt, jelezve, hogy Szemerényi bátran vállalta gondolatait, amelyek gyakran szembementek a korabeli normákkal.

Oktatási reformok és közösségépítés

Szemerényi kiemelt figyelmet fordított az oktatásra, különösen Tardoskedden, ahol aktívan dolgozott azon, hogy javítsa az oktatás színvonalát. Szerzetes tanítónők meghívása és az iskola építésének támogatása az oktatási reformok iránti elkötelezettségét mutatja. Az 1883-ban vásárolt telek az iskola és a zárda részére jól tükrözi a hosszú távú gondolkodását és közösségi szolgálatának fontosságát.

Működése és öröksége

Szemerényi 12 éves tardoskeddi működése alatt nemcsak a segédlelkészeit támogatta, hanem hosszú távú terveket is megvalósított. Bár munkájának egy részét nem tudta teljes mértékben befejezni, utódját arra kötelezte, hogy folytassa az elkezdett fejlesztéseket. Ez a közösség iránti felelősség és a jövőépítés iránti elkötelezettség jól mutatja Szemerényi odaadását.

Utolsó évek és halála

Pozsonyban mint mesterkanonok és prépost folytatta életét, ahol elérte az egyházi pálya egyik csúcspontját. Gyémántmiséje jelentős mérföldkő volt, amelyet kevesen értek el. Halála 1898-ban, 86 éves korában történt, és a pozsonyi Szent András temetőben helyezték örök nyugalomra. (Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola Tardoskedd, 2018) *Forrás:* <https://www.zsmtvrDOSOVCE.sk/nevado>

5.2.Czuczor Gergely Magyar Tannyelvű általános iskola (Érsekújvár)

Az Érsekújvárban található Czuczor Gergely Magyar Tannyelvű általános iskola gazdag történettel és hagyományokkal rendelkezik. Az iskola épületét 1925. október 28-án adták át, és az évtizedek során számos változáson ment keresztül. A Czuczor Gergely Magyar Tannyelvű általános iskola Érsekújvár egyetlen magyar tanítási nyelvű alapiskolája, büszkén őrzi gazdag múltját és hagyományait. Az alábbiakban röviden összefoglalom az iskola főbb jellemzőit és tevékenységeit:

Az évtizedek során a hagyományok mellett folyamatosan részt vettek az oktatás megújításában, mindig figyelembe véve a társadalmi és szülői igényeket. Az iskolai nevelési-oktatási cél mindvégig változatlan maradt: magas szintű tantárgyi tudás mellett tanulóink megfelelő emberi tartással rendelkezzenek.

- Tanulók és osztályok: Jelenleg 21 osztályban 409 diák tanul az intézményben, köztük 179 alsó tagozatos és 230 felső tagozatos tanuló. Az iskolába járó tanulók 22%-a környező falvakból érkezik. Kiemelten kezelik az integrált tanulókat, akik számára gyógypedagógusok és pszichológusok biztosítják a szükséges támogatást.
- Különleges programok és lehetőségek: Iskolában számos szakkört látogathatnak a diákok, valamint részt vehetnek úszó- és sítanfolyamokon, illetve erdei iskolai programokon. Rendszeresen szerveznek nyitott napokat, hogy a szülők és érdeklődők betekintést nyerhessenek az iskola életébe.
- Tehetséggondozás és versenyek: Fontos a tehetséggondozás, ezért évente közel 35 hazai és magyarországi tanulmányi és sportversenybe kapcsolódik be. A legeredményesebb tanulókat könyvjutalomban részesítik.

- Rendezvények és közösségi programok: Iskolában számos hagyományos rendezvényt tartanak évről évre, mint például a Sportnap, Népmese Napja, különböző kézműves műhelyek, ünnepi rendezvények és tematikus programok.

A tanári kar 39 főből áll, akik szakmai fejlődésüket rendszeres részvétellel és szervezéssel különféle szakmai napokon, továbbképzéseken biztosítják.

Az intézmény sikeresen pályázik különböző programokra és támogatásokra, mint például az egészségnevelés, számítástechnika és sportterületeken.

(*Regionis polgári társulás, 2010*) *Forrás:*
<https://www.suli.sk/organization.php?organization=9§ion=ais>

Czuczor Gergely

Czuczor Gergely élete és munkássága a 19. századi magyar kultúra és tudomány egyik legfontosabb pillére volt, és a magyar irodalom fejlődésére is jelentős hatással volt. Mivel alacsony sorból származott, életútja különösen figyelemre méltó, mivel sikerült kiemelkednie a társadalom legnagyobb írói és tudósai közé.

Czuczor Gergely 1800. december 17-én született Andódon, a ma Szlovákiához tartozó településen, amely akkoriban vegyesen lakott magyarokkal, szlovákokkal és németekkel. Ez a háttér hozzájárult ahhoz, hogy már fiatalon több nyelven is beszélt, például magyarul, németül és szlovákul. Később latin és görög nyelveket is tanult, amit később a tanítványainak is oktatott.

Tanulmányait Nyitrán kezdte, majd Esztergomban folytatta, végül Pozsonyban zárta le. Apja, Czuczor János, aki a Károlyi gróf jobbágya volt, eredetileg katonai pályára szánta fiát, azonban Gergely a tanári hivatás iránt érdeklődött, amit végül a papi pályán keresztül tudott elérni. 1817-ben jelentkezett a Pannonhalmi Bencés Rendbe, ahol testvérével, Jedlik Ányossal együtt kezdte meg a szerzetesi életet.

Bencés szerzetesként és tanárként

Czuczor a rendi tanulmányok elvégzése után 1824. szeptember 26-án lett felszentelve, és először Győrött kezdett el tanítani. A bencés rend különböző iskoláiban dolgozott, ahol többek között magyar nyelvészetet és irodalmat tanított. Tanári pályafutása alatt nagy figyelmet fordított a klasszikus irodalomra és a nyelvészetre, és komoly hatással volt a következő generációkra is.

Később, 1837-ben visszatért Pannonhalmára, ahol alkönyvtárnoki feladatokat látott el, majd 1838-ban kinevezték a győri királyi akadémia magyar nyelv és irodalom tanárává.

Ezt a pozícióját azonban hamarosan el kellett hagynia, mivel visszavonult a bencés közösségbe, és ott folytatta tudományos munkáját.

A forradalom és a „Riadó”

Czuczor Gergely a 1848-as magyar forradalom idején is aktívan részt vett. 1848 decemberében a „Riadó” című versével hívta fel a figyelmet a forradalom ügyére, és buzdította a népet, hogy álljanak ki a szabadságért. A vers hatalmas hatást gyakorolt, és gyorsan elterjedt a nép között, Petőfi Sándor verseihez hasonlóan. A „Riadó” forradalmi indulóvá vált, és a nép és a katonák közt terjedt.

Czuczor a forradalom támogatásáért letartóztatták, és hosszú hónapokra börtönbe zárták. A haditörvényszék halálra ítélte, de végül 6 év várfogságra ítélték, amit a Tihanyi Apátságban töltött. 1850 februárjában a császáriak elfogták, és különböző börtönökben, például Kufsteinben tartották fogva. Még ebben a nehéz helyzetben is folytatta irodalmi tevékenységét, például Tacitus műveinek fordítását.

Fogság és utolsó évek

1851-ben, a Magyar Tudományos Akadémia közbenjárására, Czuczor Gergely szabadult. Ekkor Pestre költözött, és itt folytatta szótári munkáját. Pesti évei alatt szoros kapcsolatban állt a tudományos élet vezetőivel, és rendszeresen látogatta a Nemzeti Színházat, ahol drámákat bírált.

Egészsége azonban ekkor már nagyon megromlott, és 1866. szeptember 9-én kolerában hunyt el. Halála után a Magyar Tudományos Akadémia tisztelettel emlékezett meg róla, és Toldy Ferenc tartott emlékbeszédet felette.

Czuczor Gergely nemcsak a magyar nyelv és irodalom tudományos alapjait fektette le, hanem közéleti szerepe és a forradalmakban való aktív részvétele révén is hozzájárult a magyar nemzeti identitás formálásához. A „Czuczor–Fogarasi” szótár évtizedeken keresztül alpműnek számított a magyar nyelv tudományos kutatásában, és munkássága örök példaként szolgál a magyar tudományos és irodalmi hagyományok számára.

(Wikipédia, 2024) *Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Czuczor_Gergely*

6. Kutatási módszertan

- Kutatási módszerek:

-Személyes interjúk (intézmények igazgatóival)

Az interjúmat az intézmények igazgatóival készítettem – mindketten ugyanarra a kérdéssorra válaszoltak. Ez a kérdéssor 14 kérdésből áll.

Dolgozatomban a primer kutatási módszert részesítettem előnyben. Primer kutatási módszerek a következők: megfigyelés, megkérdezés és a kísérlet. Személy szerint a megkérdezés kutatási módot választottam.

Két mélyinterjút készítettem. A mélyinterjút azért készítettem, mert olyanoktól szerettem volna válaszokat kapni, akik a legjobban ismerik mindkét intézményt szakmai szempontból.

6.1. Interjú kiértékelése

Az interjúmat az intézmények igazgatóival készítettem – PaeDr. Tóth Szilviával, aki a tardoskeddi Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola igazgatónöje több mint 20 éve, emelett magyar nyelv és iradolmat és történelmet tanít, illetve gyógypedagógus is, és PaeDr Priskin Zoltánnal az érsekújvári Czuczor Gergely Magyar Tannyelvű alapiskola igazgatója 2019 óta. Mindekettlen kézséggel fogadtak és válaszoltak a kérdéseimre.

Az első három kérdésben a szakkörökről érdeklődtem, pontosabban, hogy milyen fajta szakköröket rendelkezik az iskola, hogy hány darab szakkört indítottak idén, illetve, hogy mennyi diák is jár ezekre a szakkörökre. A következő kérdésben az iskolán kívüli elfoglaltságokról érdeklődöm. Az ötödik kérdés az intézményekben dolgozók végzettségére térek ki. Az elkövetkezendő két kérdésben az inklúzív oktatás a téma, hány inklúzív gyerek van, és milyen módon történik az oktatásuk. A nyolcadik kérdésben a gyerekek nezetisége a téma. A további két kérdésem a szponzorok irányára terelődik, milyen szponzoraik vannak, vannak e külső szponzoraik az intézményeknek. A tizenkettedik kérdés a diákok felkészítéséről szól, és hogy milyen módon készítik fel őket a továbbtanulásra. A következő téma a Szülői Szövetségre tér ki az iskolákban. Az utolsó előtti toppik arról szól, hogy az iskola diákjai mennyire járulnak hozzá a község vagy a város kulturális életéhez. Legutolsó kérdésben az iskolák és az önkormányzat kapcsolatáról beszélgetünk.

7. Kutatási eredmények

7.1. Interjú PaeDr. Tóth Szilviával

Az interjúból kiderült, hogy az iskolának ebben tanévben, , összesen tizennégy szakkört sikerült indítania Mivel az iskola nagyon sokszínű, igyekeznek minnél több fajta szakkört létrehozni, mint pl: különböző nyelvi szakkörök, matematika illetve fizika szakkör, néptánc, mazsorett,foci és egyéb sport körök. Ebben az évben indult két új szakkörrel is rendelkezik az iskola, ami a robotika illetve a finommotorika. Régebb óta van az intézménynek iskolakonyhája is, amit a diákok akár az osztályfőnök felügyeletével használatba vehetnek és főzhetnek.

Az említett szakkörökbe minden évben igyekeznek bevonni az összes diákot legalább egy darab szakkörbe, de természetesen, az a diák, aki több iránt érdeklődik, megengedhető.

Az igazgatónő elmondása alapján községünk gondoskodik arról, hogy a gyerek iskola után is jól szórakozzanak, ezért megtalálható nálunk pár iskola utáni elfoglaltság amire a diákok szeretettel járnak pl: zenetagozatok (zongora, gitár), CSEMADOK szervezete mellett alakult egy citera szakkör, képzőművészeti iskola, ezeken kívül még Érsekújvárbán vannak lehetőségek mint pl.: gimnasztika illetve egy Érsekújvári művészeti iskola. Az iskolában tanító pedagógusok nagy része felsőfokú végzettséggel rendelkezik, vagy jelenleg is az egyetemi tanulmányain dolgozik. Az intézményben jelenleg 21 inklúzív oktatást igénylő diák van ebben az iskolai évben.

Az interjúalanyom válasza alapján, az inklúzív diákokla való foglalkozás a gyermektől függ, ugyanis a mindegyik diák más szükségletet igényel. Az iskolánkban vannak asszisztensek, akik segítenek nekik a tanulásban, csökkentett mennyiség a diszlexiás gyerekek esetében, dolgozatnál több időt kérhetnek. Nemrég alakítottak ki egy multiszenzorikus termet ahol érzékszerveket stimuláló eszközök segítenek a gyerekeknek. Az iskola diákjaink többsége magyar nemzetiségű, 2 szlovák nemzetiségű gyerek jár.

A szponzoraikról is mesélt az igazgatónő, amik a következő: MGYF, 2% adóalap, de akármikor lehet találni segítséget. Ezeken kívül a Rákóczi Szövetség, CSEMADOK szervezet valamint a Szülői Szövetség is hatalmas támogatást jelent számukra és meg is becsülik a munkájukat. Jelenleg sajnálatos módon külső szponzoraik nincsenek. Viszont az iskolán kívül működő Szülői Szövetségnek is sokat köszönhetnek, nagyon hálásak a szövetség tagjainak, hatalmas segítséget nyújtanak az iskolának.

A továbbtanulási kérdésekben egy karrier tanácsadó és nevelési tanácsadó segít a végzőseinknek, illetve mindig ajánlják a Workshopokat, a nyitott napokat, de a különböző középiskolákból is szívesen jönnek iskolabemutatót tartani akár a középiskola diákjai vagy

az igazgatók, így a kilencedikes diákjaik könnyebben tudnak választani a rengeteg iskola közül.

Az iskola diákjai aktív része Tardsokedd kulturális életének, ugyanis a néptáncosaik és mazsorettjeik rengeteg alkalommal lépnek fel különböző eseményeinken – bálokon, megnyitókon, valamint előszeretettel járnak szavalni és énekelni.

Az igazgatónő elmondása alapján nagyon közvetlen a kapcsolatuk az önkormányzattal, az önkormányzatunk képviselői közül 4 – en az iskolatanács tagja.

Az interjú során az alábbi vélemény alakult ki bennem a falusi iskolák terén mintpéldául, hogy előnye van, mint a kisebb, barátságosabb környezet. A gyerekek nagy része együtt nőtt fel, így jobban ismerik egymást, mert a nagy részük egy óvodába járt. Mivel a vidéki iskolákba kevesebben járnak egy osztályba, így a tanárok jobban oda tudnak figyelni rájuk, és könnyebben el tudják magyarázni a tananyagot. A tanárok könnyebben tudnak kommunikálni a szülőkkel, így akár ha valami probléma adódna a diákkal, könnyebben meg lehet oldani, vagy át tudják beszélni. Könnyebb szívvel engedik haza a gyereket az iskolából a szülő, ugyanis gyerekek nagy része a szülőfalujába jár általános iskolába.

A pozitív belátások után felmerültek ki nem használt lehetőségek a hagyományőrzésben, ugyanis a vidéki iskolákban nagyobb a lehetőség a hagyományok őrzésére. Az interjú alapján igény van az inklúzív oktatás fejlesztésére, illetve folyamatosan igény van az épület és a tantermek bizonyos időnkénti felújítására, ugyanis ezek folytonos és állandó használatnak vannak kitéve. A nagy községében működő alapiskolák jó opciók lehetnek a közeli kisebb falukban élő gyermekek számára, mivel a kisebbfalvakban vagy nincs vagy kisiskola van, ezért ez is lehet egy opció, hogy egy ilyen iskolába járatják gyermekeiket. Ez azért, mert a nagyközségi iskolának is megvan a vidéki hangulata, valamint a diákok létszáma és az iskola híre is nő.

Nemcsak pozitív gondolatok jutottak eszembe, hanem gyengeségek is megfogalmazódtak. Az egyik ilyen kevésbé felszerelt tanterem, régebbi iskola épületek ugyanis egy falusi iskolának sajnos nincs akkora költségvetése, így nem minden esetben engedhetik meg maguknak a folyamatos fejlesztéseket. Mivel kevesebb a gyerek, így nincs rá nagy lehetőség a többféle szakkörre és sportolási lehetőségre.

A fogyatkozó magyar kisebbség miatt felmerül az a veszély, hogy egyre kevesebb magyar diák fog beiratkozni az iskolákba, ezért a jövőben akár véglegesen is bezárhat. A végleges bezárás után további problémát okoz a további alkalmazottaknak a munkahelyének elvesztése. Azért is van fogyatkozóban a magyar kisebbség, mert egyre

több magyar szülő iratja szlovák iskolába a gyermekét. Ez a kettő hat egymásra. További veszély az egész országot érintő tanárhány. További veszély a folyamatos konkurencia az iskolák között.

7.2. Interjú PaDr. Priskin Zoltánnal

Az interjúból megtudhatjuk, hogy az iskola szakköreink kínálata nagyon gazdag, vannak olyan típusú szakkörök, amik kifejezetten a magyarságtudatot erősítik meg – rovásírás, íjászkör, néptánc, ezeken kívül persze a hagyományos szakkörök – nyelvi, matematika, fizika és további társaik, egyéb tánc és sportkörök, sakkör, tavaly óta iskola konyhánk is van, ennek segítségével akár a házas mukákba is betekintést nyernek a gyerekek, van még robotika szakkörünk is, főleg a felsőbb tagozatosoknak. Ezeket egybevetve összesen 28 szakkör indult el. Minden gyereket szerencsére sikerült rávenni az említett szakkörök ellátogatására, hivatalosan egy szakkör megengedett, ha szeretnének, akkor megengedhető a kettőt is akár.

Az igazgató úr elmondása alapján iskola utáni elfoglaltsági lehetőség a felsőbb éves diákoknak van egy ú.n. tanulószoba pedagógus felügyeletével. Együttműködnek az Érsekújvári Művészeti Alapiskolával – található az iskolában egy nekik kihelyezett tanterem. Azért alakították ezt ki, hogy a szülőknek ne kelljen iskola után még rohangálni, hanem a tanítók jönnek ide.

Az interjú alanyom válasza alapján megtudható, hogy a pedagógusaik másodfokú egyetemi végzettséggel rendelkeznek, vannak nevelőnők és asszisztenseik, akinél ez nem követelmény -nekik pedagógiai középiskolai érettségije van

Az iskolában nagyjából 45-50 inklúzív diák tanul, akikkel az iskolai pszichológus, támogató csoport – inklúzív csoport, gyógypedagógus, asszisztensek foglalkoznak a mindnapokban. Az intézmény diákjainak zöme magyar nemzetiségű, kisebb számban szlovák. Az interjúból kiderül, hogy az iskola mellett működik egy polgári társulás – 21. század gyermekekért polgári társulás, 2% adó, CSEMADOK, Szülői Szövetség, Rákóczi Szövetség. Őket említi az igazgató úr a legnagyobb szponzorainak. Ezeken kívül vannak az intézménynek külső szponzorai is, csak azért, mert Érsekújvárban egyedüli magyar tanítási nyelvű alapiskola vagyunk, megszponzorálják őket.

Az intézménynek van egy külső Szülői Szövetség ami a 21. század társulásal nagy segítség jelent nekik a fejlesztések terén.

A végzős diákokkal a pályaválasztási tanácsadó foglalkozik, valamint nyílt napokat és Workshopokat ajánlanak. Viszont az igazgató úr elmondása alapján használnak egy

programot, ami felméréseket készít, a tanácsadónk a diákokkal segítségével kitöltenek olyan dolgokat, amik a diák jelleméből adódóan érdekesnek talál, ez a program a kiértékelés után egy irányutat mutat továbbtanulással, ez a program még a tanulmányi eredményeit is bedolgozza, így egy elég reális utat mutat.

Az iskola nagyon aktív, szerves része Érsekújvár kulturális életében – különböző fellépésekre járnak a diákok-CSEMADOK, különböző fesztiválokra járnak fellépni, de akár koncertek szerveznek, testvértelepülésre is szívesen ellátogatnak fellépni.

Az iskola nagyon szoros kapcsolatban áll a helyi önkormányzattal, majdnem baráti a kapcsolatuk.

A városi iskolák egyik legnagyobb előnye, hogy nagyobb költségvetéssel rendelkezik, ennek egy részét a szponzoroknak köszönhetik. Ennek köszönhetően több szakkört és sportolási lehetőségeket tudnak nyújtani. Modernizált jobban felszerelt, nagyobb tantermekkel rendelkeznek. Nagyobb az iskolát körülvevő tér, ahol a gyerekek játszani tudnak. A mivel nagyobb a tantestület és több alkalmazottra van igény, több munkalehetőséget kínál.

A városi iskolák számára nagy lehetőség rejlik a kisebb, közelebbi falukban élő gyerekekben, mivel ők egy akár gyakrabban szülők választják a gyermekek városi iskolába való iratását. A diákok számára vonzó lehet a kinti osztálytermek bevezetése. Mivel nemcsak az iskolán belüli szakkörökre van igény, a városban több iskola utáni foglalkozási lehetőség adódik. Mivel egy városi iskola nagyobb költségvetéssel gazdálkodik, ezért lehetősége van jobb iskolai kirándulásokat szervezni.

Negatívumként fogható fel, hogy a több diák miatt egy tanárra több diák jut, mint egy vidéki iskolában. A vidéki iskolákban jellemző, hogy az emeberek jobban ismerik egymást, így a szülő nagyobb biztonságban tudja a gyermekét, ami a városi iskolákban annyira nem jellemző. A városi iskolában a tanár – szülő viszony formálisabb, kevésbé közvetlen. Mivel a városi iskolákban több az inklúzív diák, akik több figyelemet. Manapság egyre többen járnak autóval, vagy hordják autóval a gyereket, ezért nagyobb a közlekedési baleset veszélye. A gyerek az iskola környékén több idegen emberrel találkozik, ezért nagyobb az esélye, hogy akár gyerek nagyobb eséllyel kerül veszélybe. Mivel nagyobb költségvetéssel rendelkeznek, nagyobbak kiadások is. Nagyobb esély a szóbeli bántalmazásra a diákok között.

8. Következtetések

A véleményem szerint egy vidéki általános iskolából végzett diáknak nagyobb hátránnyal kezdi a továbbtanulás lehetőségeit, mint egy városi diáknak, ugyanis sok esetben a faluból érkező diák kénytelen tömegközlekedést használni és megtanulni magát a tömegközlekedést, meg kell tanulnia “ formálisabban” viselkednie, könnyen eleveszettnek vagy akár veszélyben is érezheti magát a gyermek, mert a faluk általában sokkal kisebb, barátságosabb környezetet nyújtanak, nem ismeri ki magát a városi tömegközlekedésben – rossz megállóban szállhat le. A falukban sajnos arányila kisebb igény van különböző szakkörökre illetve egyéb iskolán kívüli elfoglaltságokra, ezért ha a gyerek ilyen tevékenységet szeretne űzni, ezért a szülők kénytelenek bevinni a gyereket egy városba, míg egy városi kisdíáknak több lehetősége van választani, amik ráadásul akár helyben is vannak.

A vidéki iskolákban nagyobb eséllyel fordul elő a folytatólagos zaklatás a gyermekek között, mivel a vidéki gyerekek óvodás koruktól az általános iskola végéig egy intézménybe járnak.

A szakdolgozatom egyik célja az volt, hogy bebizonyítsam, hogy a falusi diákonak vajon ugyanolyan lehetőségei vannak a továbbtanulásra mint egy városinak. Következő célnak a szlovákiai magyar oktatás jelenlegi és jövőbeli helyzetének bemutatására törekszem, mint külföldi magyar, ezt a témát fontosnak érzem a saját tapasztalataim alapján. Célul megjelöltem a határon túli államnyelvoktatásának bemutatása, mivel szlovákiai magyarként fontos számomra, hogy az anyanyelvemen tanuljak, ugyanis szeretném, hogy a jövőben is a magyar anyanyelvű intézetek megmaradjanak a következő generációnak. Ezeket a célkitűzéseket a dolgozatom során sikerült beteljesítenem. Az alábbi célokat a szakirodalmi feldolgozásban lehet megtekinteni.

A dolgozatomban a következő hipotéziseket szándékozom vizsgálni:

1. Egy falusi iskolában kevésbé jól kezelik az inklúzív oktatást, mint egy városiban.

Ezt a hipotézisemet hamisnak ítélem meg, ugyanis az iskolaigazgatókkal megejtett interjú beszélgetés által, kiderült, hogy ugyanolyan jól kezeli egy falusi iskola az inklúzív oktatást, mint egy városi iskola. Az igazgató válasz alapján kiderült, hogy iskolában vannak asszisztensek, akik segítenek nekik a tanulásban, a diszlexiás gyerekek esetében, dolgozatnál több időt kérhetnek. Nemrég alakítottak ki egy multiszenzorikus termet ahol érzékszerveket stimuláló eszközök segítenek a gyerekeknek.

2. Egy faluban nincs annyi lehetőség az iskolákon kívüli elfoglaltságokra, mint a városokban.

A hipotézist hamisnak ítélem, mert az interjúk beszélgetésekben kiderült, hogy igenis van lehetőség, nem is kevés. Az igazgatónő válasza az interjúban bizonyítja, hogy Tardoskedd gondoskodik arról, hogy a gyerekek iskola utáni elfoglaltságról, ahová a diákok szeretettel járnak pl: zenetagozatok (zongora, gitár), citera szakkör, képzőművészeti iskola, ezeken kívül még Érsekújvárbán vannak lehetőségek mint pl.: gimnasztika illetve egy Érsekújvári művészeti iskola.

3. Több inklúzív gyermek van egy városi iskolában mint egy vidéki iskolában.

A hipotézist hamisnak ítélem, mert az interjúk beszélgetésekben kiderült, hogy arányilag a vidéki iskolában több az inklúzív diák, míg a Szent István Magyar tanítási Nelvű Alapiskola 137 diákjából 21 inklúzív, addig a Czuczor Gergely Magyar Tannyelvű általános iskola 409 diákjából 45 – 50 inklúzív diák van.

9. Összegzés

Dolgozatomban kitérek arra, hogy a falusi általános iskola miben különbözik a városi általános iskolától minőségét, a falu kulturális életébe való bekapcsolódását, a tanulók posztszekunder oktatásra való felkészítését és az inkluzív oktatáshoz való hozzáállását tekintve. A tardosseki Szemerényi Károly Magyar Tannyelvű Alapiskolát azért választottam községi iskolának, mert én is kilenc évig jártam oda, ebben a közösségben élek, városi iskolaként pedig az érsekújvári Czuczor Gergely Magyar Tannyelvű Alapiskola működik. Érsekújvárt választottam, mert ez a legközelebbi város, mindössze tizennégy kilométerre Tardoskeddtől.

Egy irodalmi áttekintéssel kezdtem. Ebben a részben a következő témákat elemzem: mik az általános iskolák, miért fontosak és mit tanítanak. Ezután a vidéki oktatás helyzetéről, a kisiskolák gondolatáról, előnyeiről és hátrányairól, végül a típusairól térek ki. Az alábbiakban az egyik legkényesebb téma tárgyalása következik: miért részesítik előnyben a magyar szülők a szlovák tannyelvű iskolákat? A határon átnyúló államnyelvoktatás így működik. Beszélek arról, hogy a nyelvpolitika és az oktatás hogyan függ össze. Az első rész a szlovákiai magyar oktatás jelenlegi és jövőbeli helyzetének tárgyalásával zárul.

Egy irodalmi áttekintéssel kezdtem. Ebben a részben a következő témákat elemzem: mik az általános iskolák, miért fontosak és mit tanítanak. Ezután a vidéki oktatás helyzetéről, a kisiskolák gondolatáról, előnyeiről és hátrányairól, végül a típusairól térek ki. Az alábbiakban az egyik legkényesebb téma tárgyalása következik: miért részesítik előnyben a magyar szülők a szlovák tannyelvű iskolákat? A határon átnyúló államnyelvoktatás így működik. Beszélek arról, hogy a nyelvpolitika és az oktatás hogyan függ össze. Az első rész a szlovákiai magyar oktatás jelenlegi és jövőbeli helyzetének tárgyalásával zárul.

Másodsorban ismertetem a dolgozatom célját, az általam alkalmazott kutatási technikákat és azok indokait. Ebben a részben hipotéziseimet is bemutatom. Dolgozatom egyik célkitűzése annak bizonyítása, hogy a falusi diákok ugyanolyan hozzáféréssel rendelkeznek-e a felsőoktatáshoz, mint a városiak. Mivel külhoni magyar vagyok, személyes tapasztalataim alapján úgy gondolom, hogy ez a téma jelentős, ezért a következő célom a szlovákiai magyar oktatás jelenlegi és jövőbeni helyzetének megvitatása. Szlovákiai magyarként azért tűztem ki célul a határon túli államnyelvi oktatás bemutatását, mert úgy gondolom, hogy számomra elengedhetetlen az anyanyelvemen való tanulás, és szeretném, ha a magyar nyelvű intézmények megmaradnának a következő generáció számára.

Dolgozatomhoz az elsődleges kutatási módszert részesítettem előnyben. A megfigyelés, a kérdésés és a kísérletezés az elsődleges kutatási módszerek példái. A magam

részéről a felmérési kutatási megközelítést választottam. Két mélyinterjút készítettem. A mélyinterjút azért készítettem, hogy olyan személyektől kapjak válaszokat, akik szakmai szempontból a legjobban ismerik mindkét intézményt.

Rövid bemutatás nyerhető a két faluról is - hol helyezkednek el, majd a községek népsűrűségének változását, nemek szerinti megoszlását, öregdési indexét végül. A későbbiekben a két általános iskola is bemutatásra kerül – mikor épültek, a diákokról, illetve a tantestületről is esik egy – két szó. Interjút készítettem az iskolák igazgatóival PaeDr. Thóth Szilviával és PaeDr. Priskin Zoltánnal, amiben választ adnak az iskolán belüli kézségfejlesztésre, a továbbtanulási tanácsadással, illetve a kultúrával kapcsolatos kérdéseimre, a válaszokat a kutatási eredmények fejezetében megtalálható. A Következtetések fejezetben általánosítva kifejtem a véleményem, hogy milyen előnyei, illetve hátrányai lehetnek egy vidéki iskolából és egy városi iskolából jövő gyermeknek. A három hipotézist, amit a kutatásom előtt megfogalmaztam, sikerült megcáfolni vagy megerősíteni. A kutatásom során kiderült információk és a kapott válaszok alapján bizonyítottam, hogy mindhárom hipotézis sikerült cáfolnom.

Resumé

Vo svojej práci sa budem zaoberať tým, ako sa dedinská základná škola líši od mestskej základnej školy z hľadiska kvality, zapojenia do kultúrneho života obce, prípravy žiakov na ďalšie vzdelávanie a prístupu k inkluzívnemu vzdelávaniu. Ako mestskú školu som si vybrala Základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským Szemerényi Károly v Tardosseke, pretože som do nej deväť rokov chodila a žijem v obci, zatiaľ čo Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským Czuczor Gergely v Érsekújvári je mestskou školou. Nové Zámky som si vybral preto, lebo je to najbližšie mesto, vzdialené od Tvrdošoviec len štrnásť kilometrov.

Začal som literárnym prehľadom. V tejto časti analyzujem tieto témy: čo sú základné školy, prečo sú dôležité a čo sa v nich vyučuje. Potom sa budem venovať situácii vo vidieckom školstve, myšlienke malých škôl, ich výhodám a nevýhodám a napokon ich typom. Teraz prejdem k jednej z najcitlivejších otázok: prečo maďarskí rodičia uprednostňujú školy so slovenským vyučovacím jazykom? Takto funguje cezhraničné vzdelávanie v štátnom jazyku. Budem hovoriť o tom, ako sú jazyková politika a vzdelávanie navzájom prepojené. Prvú časť uzatvára diskusia o súčasnej a budúcej situácii maďarského školstva na Slovensku. Po druhé, vysvetlím cieľ svojej práce, výskumné techniky, ktoré som použila, a dôvody ich použitia. V tejto časti tiež predstavím svoje hypotézy. Jedným z cieľov mojej práce je dokázať, či majú študenti z vidieka rovnaký prístup k vysokoškolskému vzdelávaniu ako študenti z miest. Keďže som zahraničná Maďarka, myslím si, že táto téma je významná na základe mojich osobných skúseností, a preto je mojim ďalším cieľom rozobrať súčasnú a budúcu situáciu maďarského školstva na Slovensku. Ako Maďarka zo Slovenska som si dala za cieľ predstaviť vzdelávanie v štátnom jazyku za hranicami, pretože som presvedčená, že pre mňa je štúdium v materinskom jazyku nevyhnutné a chcela by som, aby sa inštitúcie s vyučovacím jazykom maďarským zachovali aj pre ďalšie generácie.

Pre svoju diplomovú prácu som uprednostnila metódu primárneho výskumu. Pozorovanie, kladenie otázok a experimentovanie sú príkladmi metód primárneho výskumu. Zo svojej strany som si zvolila metódu prieskumu. Uskutočnila som dva rozhovory.

Hĺbkové rozhovory som uskutočnila s cieľom získať odpovede od ľudí, ktorí obe inštitúcie najviac poznajú z profesionálneho hľadiska.

Získaný bol aj stručný opis oboch obcí - kde sa nachádzajú, ďalej zmena hustoty obyvateľstva, rozdelenie podľa pohlavia, index starnutia obcí a napokon. Neskôr sú opísané aj obe základné školy - kedy boli postavené, pár slov o žiakoch a zamestnancoch. S riaditeľmi škôl, Szilviou PaeDr. Thóthovou a Zoltánom PaeDr. Priskinom, som viedla rozhovory, v ktorých odpovedali na moje otázky o vývoji hendikepu v škole, o poradenstve pre ďalšie vzdelávanie, resp. o kultúre, a ich odpovede nájdete v kapitole o výsledkoch výskumu. V kapitole Závery zovšeobecňujem svoje názory na výhody a nevýhody dieťaťa pochádzajúceho z vidieckej školy v porovnaní s mestskou školou. Tri hypotézy, ktoré som formulovala pred výskumom, boli buď vyvrátené, alebo potvrdené.

Na základe informácií, ktoré som zistila počas svojho výskumu, a odpovedí, ktoré som dostala, som dokázala, že sa mi podarilo vyvrátiť všetky tri hypotézy.

Felhasznált irodalom:

- Bíró A. Z, Bodó J. (2020): Iskolai oktatás egy vidéki társadalom szemszögéből, Tér és Társadalom 34. évf., 4. szám, ISSN 2062-9923
- Csernicskó, I. (2014): Magyar nyelvű felsőoktatás Kárpátalján: kihívások, perspektívák, Beregszász, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológiai Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport Hodinka Antal Intézet, ISBN 978-555-1279-2
- Csicsay A. (2002): Iskolatörténet, Dunaszerdahely, Lilium Aurum, ISBN 80-8062-143-8
- Datacube (2024): Statisticki údaje, Forrás: <https://datacube.statistics.sk/>
- doc. PhDr. Miroslav Špánik, CSc. (2007): Profil absolventa základnej školy, Bratislava, Univerzita Komenského v Bratislave, 2017 ISBN 978-80-210-4402-9
- Európai Unió (2015): Érsekújvár, forrás: <https://slovakia.travel/hu/ersekujvar-nove-zamky>
- Forray K. (1998): A falusi kisiskolák helyzete, Budapest, Oktatókutatói Intézet, ISSN 0865-4409, ISBN 963 404 327 5
- Ledneczky Gy. (2019): A magyar tanítási nyelvű kisiskolák helyzete Szlovákiában, (online), Forrás: https://publikacio.uni-eszterhazy.hu/3512/1/16-29_Ledneczky.pdf
- Molnár I (2024): A szlovákiai magyar oktatás helyzete: Mi lehet a jövőkép?, (online), Forrás: <https://ma7.sk/oktatas/szlovakiai-magyar-oktatas-iskolak-helyzeterol>
- Morvai T. (2012): Szarka László: A magyar tannyelvű iskolák választása Dél-Szlovákiában Gömöri, mátyusföldi és zaboralji gyakorlatok, ISSN 1215-2684
- PRO MEDIA ALAPÍTVÁNY (2024): Tardoskedd, Forrás: <https://ma7.sk/telepules/tardoskedd>
- Regionis polgári társulás (2010): Czuczor Gergely alapiskola, Forrás: <https://www.suli.sk/organization.php?organization=9§ion=ais>
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov (2024): Nové Zámky, Forrás: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0234503011#>
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov (2024): Tvrdšovce, Forrás: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0234503614>
- Sz. N. (2020): Mercator European Research Centre on Multilingualism and Language Learning, ISSN: 1570 – 1239

- Sz.N.(2021): A magyar nyelv a Kárpát - -Medencében a Trianon előtt és után Nyelv- és oktatáspolitikai tanulmányok,Budapest, Magyarságkutató Intézet, ISBN 978-615-6117-37-3 ISSN 2677-0261
- Sz.N. (2020): Materské a základné školy v programe Erasmus+ Prípadové štúdie ukončených projektov Erasmus+, Bratislava, Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu: Národná agentúra programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu, ISBN: ISBN: 978-80-89517-44-2
- Szabó T. (2013): Az anyanyelvi oktatás és kisebbségi magyarság szlovákiában, Miskolc, Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények, VIII. évfolyam, 1. szám
- Tolcsvai N. G. (2019) : Magyar nyelvőr, A határon túliak államnyelvoktatásáról, (online), ISSN 1585-4515, Forrás: https://real.mtak.hu/102349/1/Nyr143201_TNG_allamnyelv.pdf
- Wikipédia (2024): Tardoskedd, Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Tardoskedd>
- Wikipédia, (2024) Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Czuczor_Gergely
- Wikipedia, (2024), Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Tardoskedd>
- ZŠM TVRDOŠOVCE (2010): Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola, Forrás:<http://www.zsmtvrdosovce.edu.sk/rolunk.php>

10. Mellékletek

1. sz. melléklet: Interjú kérdések: Interjú PaeDr. Tóth Szilviával

-Milyen típusú szakkörökkel rendelkezik az iskola?

Sok színű iskolánk, így igyekszünk minnél több fajta szakkört létrehozni, mint pl: különböző nyelvi szakkörök, matematika illetve fizika szakkör, néptánc, mazsorett,foci és egyéb sport körök illetve az idei évben indult két új szakkörünk is, ami a robotika illetve a finommotorika, iskolakonyhánk is van régebb óta, amit a diákok akár az osztályfőnök felügyeletével használatba vehetnek és főzhetnek

-Hány szakkör létezik az iskolában?

14 kör van idén

-Hány gyerek jelentkezik jelentkezika szakkörökre?

Az összes diákot igyekszünk bevonni legalább 1 szakkörbe, aki szeretne az 2 szakkört is választhat természetesen.

-Milyen típusú elfoglaltságok vannak a tanulók számára iskolai szakkörökön kívül?

Van egy pár ilyen elfoglaltság természetesen, amire a diákok szeretttel járnak pl: zenetagozatok (zongora, gitár), CSEMADOK szervezete mellett alakult egy citera szakkör, képzőművészeti iskola, ezeken kívül még Érsekújvárban vannak lehetőségek mint pl.: gimnasztika illetve egy Érsekújvári művészeti iskola.

-Milyen típusú végzettséggel rendelkeznek a tanárok az iskolában?

Mindegyik alkalmazottunk felsőfokú végzettséggel rendelkezik vagy éppen annak megszerzésével is dolgozik.

-Vannak integrált gyerekek az iskolában?

Igen, jelenleg 21 diák van ebben az iskolai évben.

-Hogyan foglalkoznak az integrált gyerekekkel a tanárok?

Ez a diáktól függ, ugyanis a mindegyik diák más szükségletet igényel. Az iskolánkban vannak asszisztensek, akik segítenek nekik a tanulásban, csökkentett mennyiség a diszlexiás gyerekek esetében, dolgozatnál több időt kérhetnek. Nemrég alakítottunk ki egy multiszenzorikus termet ahol érzékszervezket stimuláló eszközök segítenek a gyerekeknek.

-Hány fajta nemzetiségű diák jár az intézménybe?

Hivatalosan a diákjaink többsége magyar nemzetiségű, 2 szlovák nemzetiségű gyerek jár hozzánk.

-Mennyi szponzora van az iskolának?

MGYF, 2% adóalap, de akármikor lehet találni segítséget. Rákóczi Szövetség, CSEMADOK, Szülői Szövetség

-Vannak külső szponzorai az iskolának?

Nincsen.

-Létezik e az iskolán kívül működő Szülői Szövetség?

Természetesen van, az iskolánknak nagy segítség.

-Hogyan készítik fel a diákokat a továbbtanulásra?

Karrier tanácsadó és nevelési tanácsadó segít a végzőseinknek, illetve mindig ajánljuk a Workshopokat és a nyitott napokat, de a különböző középiskolákból is szívesen jönnek iskolabemutatót tartani.

-Az iskola mennyire járul hozzá a közösség kulturális életéhez?

Maximálisan, a néptáncosaink és mazsorettjeink számtalan alkalommal lépnek fel különböző eseményeinken – bálokon, megnyitókön, a diákjaink előszeretettel járnak szavalni és énekelni.

-Milyen a kapcsolat az iskola és a község Önkormányzata között?

Örömmel mondhatom, hogy nagyon közvetlen a kapcsolatunk, az Önkormányzatunk képviselői közül 4 – en az iskolatanácsunk tagja

-Milyen típusú szakkörökkel rendelkezik az iskola?

Nagyon gazdag szakköreink kínálata, vannak olyan típusú szakköeök, amik kifejezetten a magyarságtudatot erősítik meg – rovásírás, tánc, néptánc, ezeken kívül persze a hagyományos szakkörök – nyelvi, matematika, fizika és további társaik, egyéb tánc és sportkörök, sakkör, tavaly óta iskola konyhánk is van, ennek segítségével akár a háztartási munkákba is betekintést nyernek a gyerekek, van még robotika szakkörünk is, főleg a felsőbb tagozatosoknak.

-Hány szakkör létezik az iskolában?

28 Szakkört indítottunk idén.

-Hány gyerek jelentkezik jelentkezika szakkörökre?

Minden gyerekünket szerencsére sikerül rávenni valamelyik szakkör ellátogatására, hivatalosan egy szakkör megengedett, ha szeretnének, akkor megengedjük a kettőt is akár.

-Milyen típusú elfoglaltságok vannak a tanulók számára iskolai szakkörökön kívül?

A felsőbb éves diákoknak van egy ún. Tanulószoja, ami nem kötött, hódolhatnak kedvteléseinek természetesen pedagógus felügyeletével. Együttműködünk az Érsekújvári Művészeti Alapiskolával – található nálunk egy nekik kihelyezett tanterem. Azért alakítottuk ezt ki, hogy a szülőknek ne kelljen iskola után még rohagálni, hanem a tanítók jönnek ide.

-Milyen típusú végzettséggel rendelkeznek a tanárok az iskolában?

Lényegében másodfokú egyetemi végzettségük, vannak nevelőnők és asszisztenseik, akinél ez nem követelmény, de nekik is legalább pedagógiai középiskolai érettségije van

-Vannak integrált gyerekek az iskolában?

Természetesen van 45 – 50 között forog ez a létszám

-Hogyan foglalkoznak az integrált gyerekekkel a tanárok?

Iskolai pszichológus, támogató csoport – inklúzív csoport, gyógypedagógus, asszisztensek segítik a diákjainknak.

-Hány fajta nemzetiségű diák jár az intézménybe?

Zöme magyar nemzetiségű, kisebb számban szlovák.

-Mennyi szponzora van az iskolának?

Iskolánk mellett működik egy polgári társulás – 21. század gyermekéért polgári társulás, 2% adó, CSEMADOK, Szülői Szövetség, Rákóczi Szövetség

-Vannak külső szponzorai az iskolának?

Vannak, ugyanis léteznek olyan jóhiszemű emberek, akik teljesen függetlenül, csak azért, mert Érsekújvárbán egyedüli magyar tanítási nyelvű alapiskola vagyunk, megszponzorál.

-Létezik e az iskolán kívül működő Szülői Szövetség?

Igen. Velük és a 21. század társulásal nagy segítség fejlesztések terén.

-Hogyan készítik fel a diákokat a továbbtanulásra?

Pályaválasztási tanácsadó, nyílt napok, felméréseket készít a tanácsadónk a diákokkal – egy program segítségével kitöltenek olyan dolgokat, amik a diák jelleméből adódóan érdekesnek talál, ez a program a kiértékelés után egy irányutat mutat továbbtanulással, ez a program még a tanulmányi eredményeit is bedolgozza, így egy elég reális utat mutat, Workshopok.

-Az iskola mennyire járul hozzá a közösség kulturális életéhez?

Nagyon aktív, szerves része – különböző fellépések – CSEMADOK, fesztiválok, koncertek szervezünk, testvértelepülésre is szívesen ellátogatunk fellépni.

-Milyen a kapcsolat az iskola és a község Önkormányzata között?

Nagyon szoros, majdnem baráti kapcsolat.

-

